

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
MİLLÎ EĞİTİM, KÜLTÜR,
GENÇLİK VE SPOR KOMİSYONU
TUTANAK DERGİSİ

2'nci Toplantı
12 Mart 2020 Perşembe

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tirnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

Sayfa

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Emrullah İşler'in, Komisyonun bugünkü gündemine ilişkin açıklaması

III.- SUNUMLAR

1.- Yükseköğretim Kurulu Başkanı Prof. Dr. M. A. Yekta Saraç'ın, YÖK'ün faaliyetleri hakkında sunumu

MİLLÎ EĞİTİM, KÜLTÜR, GENÇLİK VE SPOR KOMİSYONU

2'nci Toplantı

12 Mart 2020 Perşembe

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

TBMM Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu 10.40'ta açıldı.

Komisyon Başkanı Emrullah İşler, Komisyonun bugünkü gündemine ilişkin açıklama yaptı.

Yükseköğretim Kurulu Başkanı Prof. Dr. M. A. Yekta Saraç tarafından YÖK'ün faaliyetleri hakkında sunum yapıldı.

Komisyon gündeminde görüşülecek başka konu bulunmadığından saat 13.19'da toplantıya son verildi.

12 Mart 2020 Perşembe

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 10.40

BAŞKAN: Emrullah İŞLER (Ankara)

BAŞKAN VEKİLİ: Kamil AYDIN (Erzurum)

SÖZCÜ: Orhan ERDEM (Konya)

KÂTİP: Nazım MAVİŞ (Sinop)

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonunun değerli üyeleri, Sayın Yükseköğretim Kurulu Başkanı, Yükseköğretim Kurulundan değerli katılımcılar; Komisyon toplantımızı açıyorum.

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Emrullah İşler'in, Komisyonun bugünkü gündemine ilişkin açıklaması

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER - Bugünkü toplantımızda, Sayın Yükseköğretim Kurulu Başkanımız, Kurul faaliyetleriyle ilgili üyelerimizi bilgilendirecektir. Hepinizin bildiği üzere Türkiye'deki tüm yükseköğretim kurumlarını çatısı altında toplayan YÖK, 8 milyona yakın öğrenci, 170 bini aşkın öğretim elemanı, 129'u devlet, 73'ü vakıf üniversitesi ve 5'i vakıf meslek yüksekokulu olmak üzere 207 yükseköğretim kurumuyla oldukça geniş bir kesim için çalışmalar ve koordinasyon görevi yürütmektedir. Sayın Başkanımız Profesör Doktor Yekta Saraç'ın 2014 yılında göreve gelmesinden bu yana, yeni YÖK felsefesiyle çok sayıda yapısal değişikliğin hayata geçirildiğini ve aynı anlayışla çalışmalara devam edildiğini görüyoruz. YÖK, üniversiteleri kontrol eden bir yapıdan çok, yetkilerini mümkün mertebe üniversitelere devreden, yükseköğretimde politikalar belirleyen, yeni projeler ortaya koyan, ülkemizin akademik insan kaynağının iyileştirilmesine odaklanan, sanayi ve özel sektör iş birlikleriyle ülke ekonomisine katkı sunmaya çalışan bir yapı olarak karşımıza çıkmaktadır.

Şimdi, anılan faaliyetlerle ilgili bilgi vermek üzere sözü Başkanımıza bırakıyorum.

Buyurun Sayın Hocam.

III.- SUNUMLAR

1.- Yükseköğretim Kurulu Başkanı Prof. Dr. M. A. Yekta Saraç'ın, YÖK'ün faaliyetleri hakkında sunumu

YÖK BAŞKANI PROF. DR. M. A. YEKTA SARAÇ – Teşekkür ederim.

Öncelikle, bu fırsatı bize sunmanız, bu değerli çatı altında milletvekillerimize yükseköğretimle alakalı malumat sunmamıza, arz etmemize fırsat tanımanız hasebiyle, Sayın Bakanım, Sayın Emrullah Hocamıza ve onun şahsında tüm heyete teşekkürlerimi, hürmetlerimi sunarım.

Bu toplantının gerçekleşmesi de gerçekten önemli bir merhale. Tabii ki Meclis çatısında, milleti temsil eden vekillerimize, Türkiye'nin cemiyet itibarıyla önemli sayıda bir insan varlığını, faaliyetleri dolayısıyla doğrudan ilgilendiren bir kurumun, yaptığı faaliyetlerle alakalı bilgi vermesi, şeffaflığın gereği olduğu kadar bu şeffaflığın aynı zamanda yeni YÖK konseptimizde ana kavram olan kaliteye hizmet edeceğine de inancımız tam. Dolayısıyla, bu toplantıyı gerçekten, fevkalade önemsiyoruz. Bu toplantının gerçekleşmesi dolayısıyla da size ve heyetinize çok teşekkür ediyoruz.

Tabii ki yükseköğretim sistemimizdeki yapısal gelişmeler ve projelere geçmeden önce üzerinde durduğumuz zeminden bahsetmemiz lazım. Yükseköğretim kurumu sayımız, Sayın Bakanımızın, hocamızın söylediği gibi 207, toplam öğrenci sayımız 8 milyona yaklaştı. Tabii ki bir hafta sonra bu sayı değişebilir. Yükseköğretim çok canlı bir organizma, mezun olanlar oluyor, yeni katılanlar oluyor, dönemlerde ciddi sayıda lisansüstü öğrencileri giriyor, çıkıyor. Bu hususta, tabii, toplam öğrenci sayımızı da belki bilahare yine sizlere sunma ihtiyacı hissedeceğiz. Burada, açık öğretim öğrencilerinde bir kayıt silinmeye dolayısıyla da bu rakamlarda ciddi oranda 1,5-2 civarında eksilme durumu da söz konusu olabilir. İleride, geldiğimizde bu teknik hususu da ifade edeceğiz. Öğretim üyesi sayımız 85 bin, öğretim elemanı sayımız da artık 175 bine doğru yaklaşıyor ama ne ile alakadar olduğumuz hususunun daha net olarak gözükmesi için bir başka veriyi daha paylaşalım. Bizim toplam lisans program sayımız 7.235, toplam yüksek lisans program sayısı 12.200, toplam doktora program sayımız da 5.200. Gerçekten, topladığınızda program açısından artık 10 binler diyebileceğimiz bir rakama balığ olduğunu biz burada görüyoruz. Zaten Yükseköğretim Kuruluna duyulan ihtiyacın sebebi de bu büyük, devasa yapının sevk ve idaresi, yönetilmesi hususu ve tabii ki bunun için de ihtiyaç duyulan planlama. Burada, bu sayıları daha farklı bir şekilde görebilmemiz mümkün, büyüklük çoğunluk, azlık açısından.

Öğrenci sayımız itibarıyla kız öğrenci sayımız erkek öğrenci sayımıza göre gittikçe artıyor. Bu, gerçekten mutluluk duyduğumuz bir husus. Trend bu şekilde devam ederse çok yakında erkek öğrenciler için pozitif ayrımcılık bile istenir hâle gelebilir dört beş yıl sonra. Latife bir tarafa, biz şunu görüyoruz yalnız: Herhangi bir teşvik mekanizması işletmeden bile kız öğrencilerimiz özellikle artık doktora alanlarına çok hızlı giriyorlar, araştırma görevliliği alanına çok hızlı giriyorlar ve sayı artıyor, sayı arttıkça da sistemdeki niteliğin ve nezafetin de arttığına da şahit olduğumuzu ben burada ifade edeyim.

Öğretim elemanı sayımız itibarıyla da burada erkek-kadın oranımızı yine görüyoruz. Avrupa'nın pek çok ülkesinden -Doğu Avrupa'dan bahsetmiyorum- Batı Avrupa ülkelerinin pek çok ülkesinden daha iyi durumdayız burada. Bizim eksi olduğumuz durum, üst yöneticilik meselesi. Malumunuz, her sene, bu sene de olacak, Türkiye'nin gündemini teşkil eden "yükseköğretim" denilince aslında bizce çok aşağı maddelerde yer alması gereken bir husus, işte, boş kontenjan, dolu kontenjan meseleleri vesaire. Orada, bu meseleyi biz yeni YÖK olarak hallettiğimizi düşünüyoruz. Bu, son iki senenin trendi. Gördüğünüz gibi, devlet üniversiteleri olsun, vakıf üniversiteleri olsun, KKTC üniversiteleri olsun -biraz sonraki slaytta da göreceksiniz- birinci öğretim olsun, ikinci öğretim olsun, açık öğretim olsun, örgün öğretim olsun, bütün kalemlerde son sekiz, on yıldaki doluluk oranının en iyisini yakaladık. Yani biz bunu artık YÖK olarak yönetebilecek kapasitedeyiz. Yüzde 100 doluluk zaten tarihin hiçbir döneminde olmaz. Burada, optimum rakamın içerisinde çok rahat yönetebileceğimiz bir duruma geldik. Boş kontenjan meselesini özellikle devlete baktığınızda görüyorsunuz, ciddi iyileşmeler söz konusu. "Efendim, burada işte kontenjan azaltılması..." Hayır, kontenjan azaltılmasıyla değil, o alt başlıklardan birisi, yerleştirmelere bakın, azaltılan kontenjanın 2 katı daha yerleştirme oranında fazlalık var. Bunu iyi bir başarı olarak görüyoruz.

Açık öğretimle alakalı olmak üzere yine, bizim yeni YÖK konseptinde açık öğretimin aslında hayat boyu öğrenme kapsamında daha fazla değerlendirilmesinin icap ettiğini... Diploma eş değerliği söz konusu olması hasebiyle de açık öğretim mezunlarının yetkinlik sorgulaması ayrıca örgündekine göre olmadığından dolayı bir dizi karar aldık açık öğretim fakülteleriyle ilgili ve onların ölçme ve değerlendirilmelerinin yükseltilmesi noktasında -bu 4 yanlış 1 doğru meselesi siyasetin de gündemine bir ara gelmişti biliyorsunuz- bu hususlarda çok sabitkadem kaldık ve oradaki iyileştirmelere başladık ve devam da ettiriyoruz. Ama diğer taraftan da açık öğretimle alakalı da kontenjan planlamasını da yapma ihtiyacı da hissettik, onu da sürdürüyoruz.

Şimdi, yükseköğretim sistemimizde “Neleri yaptınız?” “Neleri yapacaksınız?” sorusu aslında çok önemli. Neleri yaptık? YÖK kuruldu kurulu hatta ondan önce bile, bir baktığımızda yükseköğretim tarihine her zaman tartışılan bir konu vardı “Üniversiteler birbirinin kopyası, hepsi birbirini tekrar ediyor.” İşte, doğuda kurulan bir üniversite ODTÜ’nün veyahut İTÜ’nün, İstanbul, Ankara Üniversitelerinin mühendislik fakültesi yapılanmasını olduğu gibi alıyor. Bu yapılanmalar birbirinin kopyası ama kötü kopyaları doğuruyor. Hâlbuki bizim düşüncemize göre her üniversitenin farklı değerler üretebilmesi lazım. Bundan hareket ederek yaklaşık kırk yıldır Türk yükseköğretim sisteminde tartışılan ama gerçekleştirilmeyen bir hususu gerçekleştirdiğimizden dolayı da mutluluk duyduğumuzu ifade ediyoruz, tabii ki bu bir süreç, devam eden bir süreç. O ne? Misyon farklılaşması. Artık, üniversitelerimizi biz şeffaf bir ortamda, rekabeti teşvik edici bir şekilde yarıştıırıyoruz. Bunları liglere ayırmadan yarıştıırıyoruz. Bir kısım üniversitemizi bölgesel kalkınma odaklı üniversiteler olarak kendi içerisinde yarıştıırıyoruz. Bunlar daha gelişimlerini tamamlamamış, tekemmülleri, birimleri, fakülte sayıları henüz daha istenilen, arzu edilen sayıya ulaşmayan üniversiteler. Bir kısım üniversiteleri de -bunlar köklü üniversitelerimiz, kendi içerisinde kurumsal kimliklerini tamamlamış üniversiteler- ayrı şekilde yarıştıırıyoruz.

Diğer bir husus -bunlar gerçekleştirdiğimiz hususlar- idari ve mali açıdan bağımsız Yükseköğretim Kalite Kurulunun kurulması. Biz, YÖK’te yönetime geçtiğimizde şu hususu ifade etmiştik: Mümkün olduğunca biz, yükseköğretimle alakalı projelere, yapısal değişikliklere kendimizi odaklayalım ve rutini sıhhatli bir şekilde yürütmekten de tabii ki vazgeçmeyelim ve bunun için de bizim hızlı bir şekilde yetki devri yapmamız icap ediyordu. Yükseköğretim Kurulu olarak girdi esaslı düzenlemeler yapıyoruz. Biliyorsunuz, öğrenci sayılarını belirlediğimiz gibi o programlarla ilgili yeterlilikler; YÖK olarak, eğitim öğretime başlama süreçlerindeki yeterlilikleri de belirliyoruz. Burada iyileştirmeler yapıyoruz, süreçte iyileştirmeler yapıyoruz ama çıktıyı, bu kuralları koyanın “Bu kurallar iyi netice verdi.” diyerek hüküm vermesinin doğru olmadığını düşündüğümüz için yani bizim dışımızda bir kurumun, Avrupa’da olduğu gibi bir başka kurumun buna karar vermesi gerektiğini doğrudan düşünmüştük ve idari ve mali açıdan bağımsız bir Yükseköğretim Kalite Kurulunun kurulması için bir çaba başlattık. Bunu da gerçekleştirdik, bu da tamamlandı.

Hedef odaklı uluslararasılaşma: Uluslararasılaşma da diğer misyon farklılaşması, Kalite Kurulu, uluslararasılaşma gibi yükseköğretimde çok fazla dillendirilen ama herhangi bir adımın -yani bir netice alındığından bahsetmiyorum- atılmadığı hususlardı. Bu hususta da bir mesafe katettik, biraz sonra değineceğim.

Bir de doktora derecesine sahip insan kaynağının nitelik, nicelik olarak artırılması: Biz onu bir Türkiye projesi olarak adlandırıyoruz. YÖK 100/2000 Projesi gibi başlıkları önümüze koyduk ve bunlar gerçekten de yapısal değişikliklerdi.

Tabii, diğer pek çok projemiz de var: Mesela sadece şu “TEBİP” diye aşğıdaki yani ikinci kategorideki bir projeden bahsediyorum. Bunun dünyada bir örneği yok, başladık, gayet de güzel yürüyor YÖK-TEBİP’te.

Temel bilimler: Biz geldiğimizde yönetime, malumunuz siyasete de konu olan, seçim meydanlarında da hani “Temel bilimlerde öğrenci yok, pek çok üniversite boş.” tan şu an mühendisliklerden doluluğu çok daha yüksek olan bir duruma geldik. Bu “TEBİP” dediğimiz şey temel bilimlerde bütün Türkiye’de yerleşen, Fırat’ın fiziğine yerleşen, Çukurova’nın matematiğine yerleşen... Buradaki temel fizik, kimya, biyoloji ve matematik öğrencilerinin ilk üçüne çağrıya çıkıyoruz, diyoruz ki “Sizleri İstanbul’da özel bir sınıfa, bir üniversitede özel bir sınıfa alacağız.” Onları özel bir sınıfa alıyoruz ve hocaları sadece İstanbul Üniversitesinden değil, başkaca üniversitelerin hocaları burada bulunuyor. Başına bu işin

koordinatörü İstanbul Üniversitesinden değil, bir başka üniversiteden, MIT’de çok önemli başarılarla imza atan bir bilim insanını getirdik, koyduk. Bu bölüm -TEBİP Üstün Başarı Sınıfı- aynı zamanda sosyal bilimlerden de sürekli ders alan ama tabii ki ana dilimiz olan Türkçeyle eğitim veren fakat diğer taraftan da yoğun bir şekilde yabancı dil dersi de alan bir sınıf yani geleceğin temel bilimleriyle ilgili bir proje başlattık, yürüyor. Ben bunları niye söylüyorum? Bunlar örneği olan girişimler değil, taklit ettiğimiz girişimler değil, onun için yeni ve yenilikçi diyoruz.

Şimdi, tam bağımsız Kalite Kurulumuz tamamlandı. Avrupa’daki pek çok kalite ajansından bağımsızlık itibarıyla Türkiye’nin Kalite Ajansı daha üst düzeyde bir bağımsızlığa sahip; bunu gururla söyleyebiliriz, sizler de söyleyebilirsiniz, dillendirebilirsiniz. Ama şunu da söyleyeyim: Kalite Kurulumun, bir yasayla kurulmadan önce, biz yönetmeliklerini hazırladık. Yasal süreçleri için müracaat ettiğimizde gerekli makamlara yönetmeliklerini hazırladık ve yasa çıkmış gibi, bağımsız bir kurul gibi onlara bir statü verdik YÖK’ün bünyesinde. Yasa çıktığının ertesi gününde yönetmelikleri hazırdı zaten, hiçbir vakit kaybı olmadan hayata geçti. Şu an akredite program sayımız 671’e ulaştı, bu çok ciddi bir sayıdır. Kalite Kurulu bağımsız bir şekilde üniversitelere gidiyor, programları akredite ediyor, akredite edecek derneklere de tabii yetki veriyor. Misyon farklılaşması ve ihtisaslaşmayı geldiğimizde başlattık. “Kanuni bir dayanak olması lazım.” diyor idik ama onu beklemeden bunu da kendi düzenlemelerimizle gerçekleştirdik. Kanuni dayanağı çıktığında zaten yürüyen bir sistem var idi.

Şimdi, bu dediğimiz husus, misyon farklılaşması ve ihtisaslaşma, gerçekten de Türk yükseköğretim sisteminde farklı rota çizen bir girişimdi bu projede. Onun için bunu kısaca ifade etmek istiyorum. Şunu da söylemek isterim: Bu projelerin hepsi bilimsel düzeyde, şeffaf bir ortamda rekabet esaslı yürüyen projelerdir. Burada, misyon farklılaşması ve ihtisaslaşmada 3 ana parametrede yani üniversitenin mevcut durumuna yönelik parametreler, bölgenin mevcut durumuna yönelik parametreler, bölge-üniversite ilişkisine yönelik parametreler yani o üniversitenin sicili toplam bu 3 ana parametrenin altında -zannedersen, yanlış hatırlamıyor isem- her birinde 30, 30 yani yaklaşık 100’e yakın bir karneden sonra oluşuyor. Biz bu üniversitelerimizde; Bingöl Üniversitesinde tarım ve havza, Burdurda hayvancılık, Düzcüde sağlık ve çevre, Kırşehir Ahi Evranda tarım ve jeotermal, Uşakta tekstil ve dericilik, Aksarayda spor ve sağlık, Kastamonuda ormancılık, Muş Alparslanda hayvancılık, Recep Tayyip Erdoğan’da çay, Siirtte tarım ve hayvancılık, Artvinde tıbbi ve aromatik bitkiler, Bartında akıllı lojistik -biliyorsunuz, yakınında bir liman var- Kırklarelide gıda, Yozgatta endüstriyel kenevir olmak üzere ihtisas alanlarını belirledik. Bu alanlarda yapacakları girişimler için gerekli olan insan gücü, normal kadro takviyesi yani diyelim ki Hitit Üniversitesine 20 kadro veriliyor ise ayrıca makine ve imalat teknolojisinde kullanmakla kayıtlı, sınırlı olmak üzere ilave bir daha kadro veriyoruz. Şu an pek çok üniversitemiz, bunlar artık ürüne dönüşmeye başladı. Hâlbuki bu üniversitelerin her biri, bizden önce, Kırklareli, ODTÜ olmak istiyordu; Hitit, Boğaziçi olmak istiyordu, Bartın işte “İTÜ’nün her şeyini taklit edelim.” diyor idi. Şimdi, biz, bu bahsettiğimiz üniversitelerin bu bölgede veremeyeceği değerleri bu üniversitelerin vermesini temin eden bir düzeneğe geçtik. İlgili kurumlarımız, bakanlıklarımızla da görüştük, yine bizim talebimiz doğrultusunda -sağ olsunlar- sadece diyelim ki tıbbi ve aromatik bitkiler için kullanılmak üzere ayrı bir kaynak veriliyor, sadece diyelim ki endüstriyel kenevir bunda olmadı, daha vakit var, yeni tespit edilecek, bunun için ayrıca bir kaynak veriliyor. Yani üniversitenin kendisine, bütününe, istediğiniz herhangi bir bütçenize ek değil, bu bütçe sadece bunda kullanılmak üzere veriliyor. Bu güzel bir kurguydu ve devam ediyor.

Üniversitelerimizin araştırma odaklı misyon farklılaşması ve ihtisaslaşmasına geldiğimden şöyle bir yanılma var: Üniversitelerin hepsi uluslararası üniversite; böyle bir durum doğru değil. Veyahut da üniversitelerimizin hepsi araştırma üniversitesi; ben buna katılmıyorum. Hatta şunu da söyleyeyim, malumunuz, şöyle denir: Üniversitelerin 3 temel fonksiyonu vardır; eğitim, araştırma, topluma hizmet.

Ben buna hiç katılmıyorum. Üniversitelerin bir amacı vardır; eğitim, iyi insan yetiştirmek, donanımlı insan yetiştirmek. Bu eğitimin bir parçası araştırmadır. Zaten bunu yaptığımızda, topluma hizmet hedefine de ulaşmış sayılırsınız ama bütün üniversitelerin araştırma üniversitesi olmak için çalışması, bütün üniversitelerin uluslararası üniversite olmak için çalışması, bundan yaklaşık altı yedi sene önce Dünya Bankasının bir raporunda söylenildiği gibi: “Gelişmekte olan ülkelerin kaynaklarının israfına yönelik ciddi bir kurgu” noktasına geliyor.

Siz bütün üniversiteleri, araştırma veyahut uluslararası üniversite olmaya sokar, yarıştırsanız yani buradaki işte bölgesel kalkınma dediğimiz ildeki üniversiteleri siz: “Bizim iyi üniversitelerle, 60-70-80 yıllık üniversitelerle yarıştıralım, onun için kaynak aktaralım.” dersiniz o zaman, bir kaynak israfı oluyor, o maksat hasıl olmuyor. Onun için araştırma üniversitelerini de ayrıca ele alalım dedik ve burada da pek çok parametre -burada da yüz küsur parametre- var. Bunlar: Proje sayıları, TÜBİTAK destekli TTO’lar, proje bütçeleri, bilimsel yayın puanları vesaire. Bu üniversitelere, çağrıya çıktık, dedik ki: “Araştırma üniversitesi olma beyanınız varsa buyurun, müracaat edin.” Üniversiteler müracaat etti. Tabii, bizim bu programımızdaki amacımız; -biliyorsunuz- nitelikli bilgi üretim sürecine teşvik etmek -bilgi üretiliyor Türkiye’de, orada hiçbir eksikimiz yok ama nitelikli bilgi ve nitelikli insan kaynağı sayısını arttırmak- disiplinler ve kurumlar arası iş birliğini güçlendirmek, -çünkü disiplinler arası çalışmalar ancak bu yetkin kurumsal kimliğini tamamlamış üniversitelerde olabilir- uluslararası iş birliklerini bu şekilde güçlendirmek ve Türk üniversitelerinin de uluslararası sıralama sistemlerindeki görünürlüğünü yukarıdaki sıralara bu üniversiteler vasıtasıyla çıkarmak.

Araştırma üniversitelerimizi alfabetik olarak sıralıyorum. 11 üniversite belirledik, yarıştırdık üniversitelerimizi. Üniversiteler geldiler, rektörleri geldiler, kendi üniversitelerini savundular, çıktılarını koydular, o parametrelerle... Ama şuna da ifade edeyim; bölgesel kalkınma olsun, diğer taraftan araştırma üniversiteleri olsun şunu sanmayın: “YÖK’te biz bir komisyon oluşturduk YÖK üyelerimize...” Öyle değil. Tarım Bakanlığından alırsınız, Sanayi Bakanlığından alıyoruz, TÜBİTAK’tan alıyoruz, daha önce Kalkınma Bakanlığında aldık. Onların da uzmanları var, onlar da geliyorlar, kendilerini anlatan rektörleri puanlıyorlar yani Kalkınma Bakanlığında o üniversitenin sicili ne, ne yaptı? TÜBİTAK diyor ki: “Sen benden çok proje aldın ama hiçbiri ürüne dönüşmedi.” veyahut da “dönüştü.” Bunların hepsi bu şekilde gidiyor yani bu çalışmalarımızı bitaraf, şeffaf ve başarıyla ödüllendiren bir tarzda yürütüyoruz.

Bir de aday üniversiteler koyalım dedik. Türkiye’de en kötü olan şey şu; bilim hayatında da yansıyor: Birisine bir etiketi verdiğinizde o etiket ilanihaye, ebediyen onda kalıyor. Bu, şahıs içinde geçerli. Profesör oldunuz, hiçbir şey üretmeseniz de profesörsünüz. Kurum için de geçerli, araştırma üniversitesi oldunuz, hiçbir şey üretmeseniz de kalırsınız o şekilde. Biz bunu istemiyoruz, düşsünler, eğer yapamıyorlarsa düşsünler. Altta çalışanlar da yukarı çıksın, sistemin bütünü yarış olsun, çok ciddi bir şekilde rekabet olsun. Bunu gerçekleştirdik. 2017’de bir rapor hazırladık araştırma üniversiteleriyle, sonra 2018’de -tabii, 2017 dediğimizde 2018’i, 2018 dediğimiz ise geçen sene- biz bunları açıkladık kamuoyuna. Mesela, bazı üniversitelerimiz -orada göreceksiniz slaytta- düştü, araştırma üniversitesi olarak seçtiklerimiz düştü. Bazıları da aşağıdan yukarı doğru çıkmaya başladı. Bu sene sonunda araştırma üniversitesi etiketini, markasını biz bazı üniversitelerden alacağız, bazı üniversitelere de vereceğiz. Sistemde hiçbir payenin ilanihaye kalmaması lazımdır diye düşünüyoruz.

Şimdi, bu sistemde bu insanlar da burada kalmak için gerçekten de şu an çalışıyorlar. Kendileri bu iş için de, burada kalabilmek için de bir planlama yapmak durumundalar. Buraya tabii ki ne veriyoruz? Kadro takviyesi veriyoruz. Buraya, araştırma üniversiteleri için dediydik ki “yetki devri”. Biz araştırma üniversitelerinde kadro konumunda kendi süreçlerinde daha fazla karar alsınlar, -diyelim

ki- belli durumlarda bize, izin için gelen talepleri araştırma üniversiteleri için farklı muamele ediyoruz. Biz, bunlar yetkinliğini ispatlamışlar, bize ancak şuraya gelince talep etsinler, oraya kadar kendi içlerinde sürdürsünler diyoruz. Yani daha açık şöyle söyleyeyim: İdari açıdan da, daha evvel söyledim ya, kanun çıkması gereken bir konuyu biz kanun çıkmadan -“kanunsuz” demiyorum- yönetmelik çerçevesinde, kanun çıkmış gibi muamele ederek oturduğumuz gibi, burada da bu özerklik meselesini, belli üniversiteler için özerklik meselesini başarıya endeksli olarak biz kendi içimizde yetki devriyle gerçekleştirmeye başladık. Hedef olarak da uluslararasılaşma başkan olduğumuzda 48 bindi, şu an 178 bin. Sadece şunu söyleyeyim: Son üç yılına baktık, Batı Avrupa da dâhil Avrupa’daki en hızlı yabancı uyruklu öğrenci sayısı artışı. Çok iyi gidiyoruz. Burada...

ŞENOL SUNAT (Ankara) – Kaç yabancı öğrenci okuyor?

YÖK BAŞKANI PROF. DR. M. A. YEKTA SARAÇ – 178 bin. 48 binde aldım, şu an 178 bin.

ŞENOL SUNAT (Ankara) – Yabancı öğrenci mi?

YÖK BAŞKANI PROF. DR. M. A. YEKTA SARAÇ – Yabancı uyruklu yurtlu öğrenci sayısı 178 bin.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Uyruklarına göre dağılımları nedir?

YÖK BAŞKANI PROF. DR. M. A. YEKTA SARAÇ – Uyruklarına göre... Onu slayta koymamışız. Uyrukları; ağırlıklı olarak bölge ülkeleri. Şimdi, “bölge ülkeleri” dediğimizde şöyle düşünün: İranlı öğrenci. Evet, İranlı öğrenci. İngiltere İranlı öğrenciyi kapmak istiyor mesela. İranlı öğrenciler özellikle lisansüstünde çok başarılı öğrenciler, kapmak istiyor. Biz de alıyoruz. Bu bölge ülkesi... Allah Allah... İngiltere aldığında başarı, biz alırsak başarısız. Böyle bir durum olamaz. Belli ülkelerin öğrencileri çok hızlı gidiyor, giriyor sisteme, çok hızlı bir şekilde başarı endeksli çalışıp çıkıyor ama mesela diyelim ki, Türkilerden bazı üniversitelerimizden, onlar oturum için gelenler de var, böyle bir durum var, kendi içerisinde bir şey var. Ama bu çizgi, bu yükseliş çizgisi tesadüfen olan bir husus değil. Otuz iki yılda YÖK’te 15 ülkeyle, 2014-2020 arasında, şu an altı yıla çıktık, yani otuz iki yılda 15, altı yılda da 36 ülkeyle biz bakan düzeyinde anlaşma imzaladık ve protokol sayımız... Onu da söyleyeyim: Benim YÖK Başkanı olarak imzaladığım protokoller sadece bakanlarla oluyor yurt dışında. Bu corona virtüs meselesi olmasaydı, işte, bu haftalarda da Japonya Bilim ve Eğitim Bakanıyla bir protokol imzalıyoruz. Bakan düzeyinde oluyor. Bizim muadilimiz yurt dışında, biz bakan olarak, bakanlıklar var malûmunuz, bakanlıklarla muhatap oluyoruz. Şimdi, ortak eğitim öğretim programı protokolünde sayımız son yıllarda çok arttı. Buraya bakıyoruz, 281 programa ulaştık. Bu gerçekten ciddi. Onun için bu sayılar kendiliğinden olan artışlar değil.

Mevlâna Programı’mız vardı, biliyorsunuz, Erasmus’a mukabil bir de Mevlâna Değişim Programı kurguladık. Bir de biz onu proje tabanlı uluslararası bir program, Erasmus’u inceledik, Erasmus’da olmayan bir şey daha oluşturduk. Mevlâna Erasmus. Ama biz bir de proje tabanlı değişim, yani “doğrudan doğruya davet aldım, falanca üniversiteyle ilgili...” Öyle değil. Davet aldığın üniversitede biz şu projenin yapılması için o proje tabanlı bir değişimi esas gördüğümüz bir şeye geçtik ve 740 öğrenci ve öğretim elemanı proje tabanlı bir değişime başladık. Yani sistem uluslararasılaşmada şey yapıyor. Tabii ki 35-37 ülkeden gelen rektörlerle toplantılar yapıyoruz, birtakım iyileştirmeleri gerçekleştiriyoruz, üniversitelerimizi tanıtıyoruz. Şunu söyleyeyim: Mesela 37 ülkeden biz bakan ve rektör düzeyinde toplantı yaptık, onun için “yeni ve yenilikçi YÖK” diyorum. Çok ciddi bir şeydir. 37 ülkeden bakanlar geliyor, rektörler geliyor, havaalanlarında karşıyorsunuz, transferler yapıyorsunuz, otellere yerleştiriyorsunuz, paralel oturumlar yapıyorsunuz... Ne kadarlık bir hizmet alımı yaptık? Sıfır. Biz sıfır hizmet alımıyla YÖK’te elemanlarımızı eğittik, sıfır hizmet alımıyla bu kadar çok büyük bir organizasyonu da başarıyla gerçekleştirebildik.

Şimdi, Avrupa yükseköğretim anlamında bakanlar zirvesinde -dört yıldır- puanlar açıklanıyor, biz üç başlıkla 5 üzerinden 5 tam puan aldık. Şimdi, tabii, bizim diğer önem verdiğimiz bir husus da nitelikli bilgi, nitelikli insan gücü, YÖK 100/2000 Doktora Projesi. İşin doğrusu, biz bunu, işte, Türkiye'ye yapılan köprülerden, yollardan, barajlardan çok daha da önemsiz... Onlar çok önemli, bunlar da önemli.

Geldiğimizde, Dünya Ekonomik Forumu Raporu'na baktık; Türkiye'de, çağ nüfusuna göre bin kişi başına doktoralı öğretim elemanı, doktoralı sayısı 0,4; Japonya'da 1,1; Kanada'da 1,2; Kore'de 1,4; AB ortalaması 1,5; bizde 0,4; bu böyle olmaz. Bunun için biz "Yeni bir süreç başlatalım." dedik ve "YÖK "100/2000 Projesi"ni hayata geçirdik.

Şimdi, sistemde bizim 4.600 doktoralı öğrencimiz var. Efendim, doktora zaten Türkiye'de kuruldu kurulu doktoralı öğrenci var, doktora yapıyor; bu öyle değil. Dünyada ulusal ölçekte doktora programını ilk defa biz açtık ama bu başarılı mı başarısız mı? Vallahi gayet de başarılı oldu, mezunlarını vermeye başladı bu ay itibarıyla gayet de iyi gidiyor. Ne yaptık? Bu bizi çok heyecanlandırdı ve Türkiye'nin bilim hayatı eğer geliyecekse, değişecekse bu projenin çok önemli bir etkisi olacak. Önce dedik ki: "Türkiye'nin 100 öncelikli alanını tespit edelim." Her yıl iki defa çağrıya çıkıyoruz, bu 100 öncelikli, onları değiştiriyoruz arada sırada da, eklemeler yapıyoruz; çıktıktan sonra üniversitelere diyoruz ki: "Bu alanlarda yarışın." Daha sonra da başarılı üniversiteleri seçiyoruz; öğrenci seçimini biz yapmıyoruz, o yetkiyi verdiğimiz üniversite yapıyor; mecburi hizmet yok, asgari ücret üzerinde de burs imkanı var. Ama biz istiyoruz ki fen ve mühendislikte... Ki alanlarımız bunlar, devam ediyor.

Mesela, Savunma Sanayii bize diyor ki... Bu ilk program, gördük ki bu program sıhhatli bir şekilde yürüyor, o zaman devlet kurumları "Bize de insan yetiştirin." demeye başladı. "Şunları ilave ediyoruz." dediler, diğerleri işte "Yapay sınır ağlarını dâhil edin." dediler, "Savunma teknolojilerinde şunları istiyoruz." dediler, Savunma Müsteşarlığı şimdi Başkanlığa döndü.

Sosyal bilimlerde, mesela, biz bu sene Doğu Akdeniz çalışmalarını koyduk; kamu diplomasisi, soykırım çalışmaları üzerinde yoğunlaşıyoruz.

Dünyada pek çok kıtada soykırım yapıldı, Türk milleti soykırım yapmadı ama biz hep savunmadayız. Niye Japonya'da soykırım yaptı emperyalistler? Afrika'da emperyalistler soykırım yaptı, pek çok ülkede yaptılar. Biz onları dillendirmiyoruz, biz sadece "Biz soykırım yapmadık, yapmadık." diyoruz.

Soykırım çalışmalarıyla ilgili biz artık bunu bilimsel düzeyde de ele alalım dedik. Ermenice'yi de koyduk "Doğu Akdeniz"e. Deniz hukuku alanında hocamız yok, bilişim hukukunda yok; bu alanlarda insanları yetiştirmeye çalışmaya başladık. Aşıda, ergoterapide, kök hücre çalışmalarında, toksikolojide, odyolojide, moleküler onkolojide bu alanları seçtik ve üniversitelere dedik ki: "Bu alanlarda -diyelim ki nanoteknolojide doktora açıyoruz- üniversiteler olarak yarışın." İTÜ yarıştı, dedi ki "Ben giriyorum." Yıldız Teknik, ODTÜ girdi, biz bunları puanladık; hangisinin üstün, yetkin hocaları olduğunu gördüysek o üniversiteye bu yetkiyi verdik. Bu şekilde 7'nci çağrıya çıktık, bu şekilde üniversiteler yarışıyor. Kendi doktora programları devam ediyor.

Yalnız, bizim açtığımız bu 100 öncelikli alandaki doktora programını yaklaşık yüzde 75-80'i disiplinler arası ve Türkiye'de ilk defa -hani geleceğin programları, meslekleri vesaire- biz ona başladık, dört seneden beri de yürütüyoruz.

Tabii, mesela "yerli otomobil" deniliyor, "motor teknolojileri" deniliyor, "hibrit" deniliyor, Sanayi Bakanlığı bunları istiyor bizden, bunları da dâhil ediyoruz; işte Adalet Bakanlığı diyor ki: "Deniz hukuku" onu dâhil ediyoruz. Ama bunun çoğu yüksek teknoloji ağırlıklı; fen ve mühendislikte yüzde 62, sosyal bilimlerde yüzde 20, sağlıkta yüzde 18.

Sağlık alanına baktığımızda, bizim orada sağlık alanında kulak burun boğaz diye bir alanımız yok ama sağlık AR-GE'sine yönelik, fen ve mühendislikte de aynı şekilde. Makine mühendisliği diye bir alanımız yok bizim, makinenin altında bir alanımız var. Ve en fazla öğrencisi olan programlara bir bakın: Dört yıl önce mikro ve nanoteknolojide doktora yapan Türkiye'deki eleman sayısı sıfır idi, moleküler farmakolojide sıfır idi, mimarlıkta var da azdı, yenilenebilir enerji şeylerinde yok idi; şu an var, yetiştiriliyor.

Peki, hangi üniversiteler en fazla buradan istifade edenler? Ege, Uludağ, Teknik, Ankara, 9 Eylül, Yıldız, Hacettepe, ODTÜ, İstanbul, Atatürk, Gebze, Süleyman Demirel, Erciyes, Eskişehir, Marmara... "Dünyada bir ilk." dedik "Türkiye'de ilk." dediğimiz gibi, ulusal ölçekte ama yaptık, sonuçlarını da almaya başladık; yürüyor, yani yürüyor hamdolsun.

Peki, biz bunları yaparken nereden çıkarıyoruz? Dünyayı iyi takip ediyoruz; dünyada yayınlanan pek çok rapor var, Uluslararası Üniversiteler Birliği (IAU) var, oraları takip ediyoruz, insanları gönderiyoruz, ekonomik forumları takip ediyoruz. Bu, artık 21'inci yüzyılın müfredatı; dijital akıcı ve STEM becerileri, tematik eğitimde uzmanlaşma, akıllı şeyler, hayat boyu öğrenmeye yönelik kaliteli temel eğitim ve bunların da tabii ilgili olduğu alanları tespit ediyoruz, diğerleri ne şekilde yapıyor bakıyoruz ama onların projelerinden daha hızlı götürdüğümüzü de rahatlıkla söyleyebilirim.

Malumunuz, bütün partilerin desteğiyle üniversite-sanayi iş birliği yasaları çıktı. Burada da bizim dillendirmemiz gerektiği için bunun üzerine koyuyoruz. Misyon farklılaşması ve odaklı ihtisaslaşmayı başlattığımız sürece daha sonra kanuni bir zemin olsun dedik, yani şunu istemiyoruz: İşte "Yeni YÖK mottosuyla çalışan ekip gittiğinde YÖK'te bu misyonların, bu projelerin de kalkmaması lazım, bunların devam etmesi... Onun için kanuni zorunluluk olsun, YÖK'e böyle bir görev verilsin." dedik, kanun maddesi ihtisaslaşma için çıkarıldı.

Sayın vekiller, bu eğitim programları Türkiye için gerçekten o kadar önemli ki biz iki seneden beri kontenjanları Millî Eğitim Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Sanayi Bakanlığı, işte, SGK temsilcileri, Strateji Bütçe Başkanlığı ve özel sektörü temsilen TOBB; bunların bulunduğu bir kurulda belirlemeye başladık. Onun için doluluklarımız vesaire ilerliyor, onun için biz teferruatı azaltıp ilgililerle, paydaşlarla birlikte yapalımın faydasını görmeye başladık. Geçen hafta toplantımız vardı, önümüzdeki sene sağlıkla alakalı -geçen sene millî eğitimle ilgiliydi- olmak üzere programlarla ilgili ne yapalım konusunda mesela, TÜİK geliyor, verileri sunuyor, ediyor... Biz artık bu şekilde yönetiyoruz YÖK'ü, yükseköğretimi.

Aynı şekilde Meslek Yüksekokulları Koordinasyon Kurulunu kurduk, yine kanuni düzenlemeyle oldu; önceden kurduk, kanuni zemini oluşturduk. Bizim behemehâl dört yıllık akademilerden, akademik eğitimden iki yıllık mesleki eğitime, beceriye dayalı eğitime önem vermeye geçmemiz lazım.

MYO'ların organize sanayi bölgelerinde açılmasının teşvik edilmesi, iş yeri odaklı eğitimin teşvik edilmesi, tezli yüksek lisans ve doktora öğrencilerinin bursiyer olarak çalışması, emekli öğretim üyelerinin ihtiyaç duyulan alanlarda sözleşmeli olarak istihdam edilmesi, üniversitelerde sermaye şirketi statüsünde TTO'ların kurulması, yedi yıl ücretli araştırma... Efendim, Batı'da "sabbatical" var, bizde yok; tamam işte, var. Doktora sonrası araştırmacı istihdamı "post doc" Yalnız şunu da ifade etmek isterim, mesela, "post doc" la ilgili biz yasayı çıkardık ama bu "post doc" yani doktora sonrası araştırmacı olarak bu kanundan yararlanan sayısı bütün Türkiye'de 4-5 kişi. Niye? Çünkü araştırma görevlisine verilen paradan, ücretten daha az para veriyoruz yani doktora yapan insana araştırma görevlisinin altında bir ücret veriyoruz. Bunun mesela düzenlenmesi lazım. Biz o zaman da dillendirmiştik ama bunun, 40 binin muhakkak düzeltilmesi lazım ki araştırma alanlarında biz yararlanalım.

Şimdi, tabii ki dijital dönüşüm çok önemli. “Dünya nereye gidiyor?” onu takip edip getiriyoruz Türkiye’ye. 16 üniversiteden 5 binin üzerinde öğretim elemanına dijital ortamda altı haftalık bir süreçte dijital çağda yükseköğretimde öğrenme ve öğretme dersi verdik. Bir daha söylüyorum, 16 üniversite belirledik ve bunların kendisine has karakteristik özellikleri var ve öğretim elemanlarına, 5 bin öğretim elemanına toplam altı haftalık sürede bu dersi almayı mecburi kıldık. 50 bin öğrenciye de dijital okuryazarlık dersi; bunların 36 bini tamamlandı, 36 bin öğrenci dijital okuryazarlık dersi aldı ve bu hususlarda en önemli husus tabii, bunlar sertifika değil, bunları krediye saydırdık. Bunların hepsi çok yeni, yenilikçi; yani merkezden bir ders koyduk, üniversiteleri belirledik ama rektörlerin tabii bu işe katılımlarıyla ki katılımlarını sağladılar, kendi insanlarıyla yönetim kurullarında, bileşenleriyle konuşuyorlar, “Biz giriyoruz bu projeye.” diyorlar. Girdikten sonra “Tamam, o zaman kurallar, bu kurallar.” diyoruz, bütün öğrencilere bu dersleri aldırıyoruz. Hangi üniversiteler? Bu üniversitelere, bu belirlenen üniversitelere baktığımızda belli karakteristik vasıflarının olduğunu göreceksiniz. Bu üniversitelerin lisanstaki bütün öğrencileri bizim bu belirlediğimiz dersi aldı. Yani o bölgedeki öğrencilerin ve öğretim elemanlarının niteliğini de yükseltmeye çalışıyoruz.

Tabii, yeni bir dönem var, pek çoğunuz bilirsiniz. Bunu da geçen hafta devreye soktuk, CISCO’yla alakalı, San Francisco’da çok geniş, pek çok ülkede “Network Academy” başlığı altında hizmet veren uluslararası bir network. Bununla bir anlaşma yaptık, bunların ders malzemelerinde -teknik üniversitelere bakarsanız- teknik üniversiteleri seçtik. Teknik üniversitelerin yanına teknik olmayan 3 üniversite ekledik. Bizim uygulamalarımızdan biri böyle; iyileri koyuyoruz, yanına bir şey daha ekliyoruz. Onlar da o süreçte olsun ki onlar da yukarı çıksınlar ve belli bir sertifika programına geçtik ama -yanlışım varsa düzeltin- o sertifika programının ücreti 4-5 bin dolar civarında diyorlar.

YÖK YÜRÜTME KURULU ÜYESİ PROF. DR. NACİ GÜNDOĞAN – Evet.

YÖK BAŞKANI PROF. DR. M. A. YEKTA SARAÇ – Çok değerli, uluslararası geçerliliği olan bir şey, bunlarla görüştük. Biz para pul meselesini, proje meselelerini parayla ilişkilendirilince sevmeyen bir YÖK’üz. Sıfır maliyetle, onlar da referanslarını oluşturmak üzere onu kabul ettiler. Önce bu üniversitelerden elemanları topluyoruz Ankara’da, CISCO’nun patronajında eğitilecek ve bunlar gittikten sonra yani eğiticilerin eğitimini aldıktan sonra kendi üniversitelerinde, bu üniversitelerde, bu dersleri verecekler. Hangi dersleri? Ağ yönetimi ve siber güvenlik. Çünkü bakıyoruz, TELEKOM’da da mesela işe alınırken “Siber güvenlik alanında sertifikanız var mı?” diyorlar. Biz bunların, bu üniversiteden mezun olanların uluslararası geçerliliği olan bu sertifikayı, çok değerli sertifikayı almasını sağlayacağız.

Açık erişim, açık bilim... Türkiye gerçekten bilim üretimine çok büyük katkı sağlıyor. Makale yazıyorsunuz veriyorlar, yazdığımız makaleyi bir daha götürüyorsunuz bir daha veriliyor, ondan sonra “akademik teşvik” deniliyor, bir daha paralar veriliyor vesaire ama üretilen şeyler “LSO” gibi bir iki bu işin tekeli olan ve ücretle yayınları kabul eden, ücretle girişi, “access”i olan yerlerde tıkanıyor. Yani bilim yaygınlaşmıyor, bilimsel veri görünür hâle gelemiyor. Burada çok ciddi ticari bir şey var. Merkel bunu açıkladı, dedi ki: “Bu maliyetler artık Alman bilim hayatı için hem çok yüksek hem de görünür kılmıyor, biz açık erişime geçiyoruz.” Biz de buna geçtik, geçen seneden itibaren bunu çalışıyoruz ve tüm üniversitelerde de artık açık akademik arşiv oluşturuyoruz bütün yayınların görünür olması için. Bu neye yarayacak? Bize pek çok yararı, çok ciddi olarak, mali olarak katkısı olacak ama beni asıl ilgilendiren tarafı şu: Üniversite hocalarımızın yayınları görünür olmaya başlayacak, atfı alacak, üniversiteler görünür olmaya başlayacak. Türkiye’de üretilmiyor değil, Türkiye’deki bilim insanları üretiyor ama bunu dünya sistemleriyle entegre edemiyoruz yani onları görünür hâle getiremiyoruz. Dolayısıyla, bununla alakalı, inşallah biz bunu Almanya’dan daha önce bitiririz diye hedefimiz var,

hızlı gidiyoruz çünkü. Niye hızlı gidiyoruz? Çünkü merkezî bir yapısı var YÖK'ün. YÖK'ün ya eski YÖK gibi çok teferruatla, insanlarla uğraşan bir YÖK olması lazım ya da böyle politika üreten. YÖK'ü politika üretmeye çektiğimizde çok hızlı iş üreten bir YÖK hâline geliyor. Bilim için yararlı, ekonomi için yararlı, toplum için yararlı, mümkün olduğu kadar açık, gerektiği kadar kapalı bir bilimsel üretim sürecini Türkiye'ye getirmek istiyoruz ve AB'deki ülkelerden daha da hızlı bunu sonuçlandırılm istiyoruz. Ufak bir şey: Bilimi açık erişime açtığımızda, sadece tez değil de makaleler vesair bizim bir teklifimiz olmuştu; sağ olasınız bütün herkes kabul etti. Tezlerimizi açamıyor idik, herkese açamıyor idik. Birisi A4 kâğıdına yazdığı tez için "Açılımını istemiyorum, engel koyuyorum." dediğinde o tez kalıyordu, açılmıyordu idi. Dolayısıyla intihaller, niteliksizlikler vesaire aldı başını gidiyor idi. 2017'de yüzde 56'sı açık idi, şu anda artık tezler yüzde 100'e yakın açılır hâle geldi. Niye? Destek verdi Meclis, yasa geçti, tezler açılır hâle geldi; tabii, savunmayı ilgilendiren bazı tezler hariç, onlar hariç, bazı buluşlar. Ama şu an birisi, ben bir hoca olarak yaptırduğım tezin açık bir hâlde bütün herkese sunulacağını bilir isem ona göre dikkat ediyorum. Bu, çok önemli bir husus. Sistemi ne kadar şeffaf hâle getirirsek o kadar kendi kendini denetliyor ve geliştiriyor.

Şimdi, 2019'da dedik ki... Biz her yıl bir de şöyle yapıyoruz: "Yılbaşında şunları şunları yapacağız inşallah." diyoruz ama "yapacağız" dediğimizde de zaten yüzde 50'sini yapmış oluyoruz. Yaptığımızı, hazırlığımızı, tamamladığımızı biz yapacağız diyoruz yani zaten önemli bir mesafe katedtiğimizi. "Dijital Dönüşüm Projesi" demiştik, onu hayata geçirdik. "Açık erişim-açık bilim çalışmaları başlatacağız." dedik, başlattık, hızlı gidiyor. Tabii, bunlar bitecek süreç değil, on yıl sonra da devam edecek bu süreç ama bitiyor. "Uluslararası öğrenci sayımızda Türkiye'de daha önceden görülmemiş bir artış oranı yakalayacağız." dedik. Daha da iddialı diyebilirmişiz, Avrupa'da görülmeyen bir artış oranını. Şu an Avrupa'da görülmemiş bir artış oranını yakaladık. Artık Yükseköğretim Kurulunun önerileri kalkınma planlarında yer almaya başladı. Vakıf üniversitelerini AR-GE ve öğretim üyesi yetiştirmeye teşvik eden, birtakım reklam bütçelerine sınırlama getiren... Yani vakıf üniversitelerimizin pek çoğu reklama çok ciddi bir oranda bütçe ayırıyor ama AR-GE bütçesi sıfır mesela, araştırması sıfır fakat reklama milyonlarca lira para harcama yapıyor. Biz "Bunlarla ilgili de düzenleme yapacağız." demiş idik, yaptık. Araştırma üniversitelerini artık kamuoyuna açıklıyoruz. Bunlara kadro takviyesi yapılacak belli bir plan dâhilinde yani "10 tane kadro verdik." değil, bunun altında çok ciddi bir mutfak var. "100/2000 Doktora Projesi'ni genişleteceğiz." dedik. Biz 100/2000'e 100 öncelikli alanda 2000 diye orada kalacağız demiştik, şu an, dediğim gibi, 5 bine yaklaşıyoruz, 4.600 sistemde var, yıl içerisinde 5 bini geçeceğiz. Türk bilim hayatını YÖK'ün 100/2000 Projesi'ndeki doktorantlar şekillendirecek. Bunu çok net olarak da söylüyorum çünkü bunların doktora yaptıkları alanlar harcılaem her yerde, her üniversitede doktora programlarından çok farklı, çok farklı. Bir, o kurguyu ben size anlatmadım, kurgusu da çok değişik bir kurgu. Onun için, çok gurur duyduğumuz bir şey o. Biz başarı sırası şartını yükseltelim istiyorduk hukukta, eczacılıkta, diş hekimliğinde. Bunları yükselttik geçen sene, uluslararası öğrenci kontenjanlarıyla ilgili düzenlemeler yaptık. Uygulama ağırlıklı programlardaki asgari koşulları geldiğimizde yapmıştık, şimdi yavaş yavaş lisans programları, ön lisans programlarındaki başlama kriterlerini, eğitime başlama kriterleri vardı Türkiye'de biz gelene kadar, şimdi eğitimi sürdürme kriterleri de getirdik yani tamam, başladım ama 3'üncü sınıfta çocuk hâlâ YÖK öğretim üyesi yok, senin bu kontenjanını durdururuz, sen şu alanlarda -onları belirledik, ekipler çalıştı, mühendisler için ayrı, sağlıktakiler için ayrı- şu ana bilim dalında şu, şu ana bilim dalında bu yoksa tutuyoruz diyoruz, bunları yapıyoruz.

Engelsizler için ve engelsiz eğitim... Aynı zamanda topluma da bizim bir borcumuz var. Gizli, örtük bir engelli sayımız var bizim; onlarla ilgili üniversitelerde bir süreç başlattık. Üniversitelerde, mekânda, eğitimde, engelsiz erişim, mekânda engelsiz erişim diye şeyler başlattık ve sosyal faaliyetlerde

ve her sene bunları kılavuza koyuyoruz. Siz bir şeyi ne kadar şeffaf yapar ve duyurursanız, pencereyi açıp bağırırsanız o kadar o sistem düzeliyor. “Bu üniversitelerde böyle düzenlemeler var, bunlarda da yok.” diyoruz. O zaman o insanlar yeniden giriyor. İki sene önce “İşte kitap sayısını açıklıyoruz üniversitelerin, vakıf üniversitelerinin.” dedik. 3 üniversitenin toplam kitap sayısı benim evimdeki kitap sayısından daha azdı, kütüphanedeki kitapların sayısı. Şimdi, biz açıklayınca önce bozuldular ettiler, falan filan, sonra kitap almaya başladılar çünkü biz onları ifşa ettik. Şeffaflık, her şey şeffaflıkla başlıyor.

Şimdi, pek çok şeyi... OSB’lerde biliyorsunuz MYO’lara teşvik veriyoruz. Artık uygulamalı eğitime geçtik. Bunlarla ilgili, 50/d’lerle ilgili birtakım düzenlemeler yaptık ve biz, 2020 için de bazı hedefler koyduk, 2019’un sonunda da beyan ettik, dedik ki: “Bölgesel kalkınma odaklı üniversitelerde yine çalışacağız, -her bir üniversitenin, 6 ay kadar falan sürüyor bir çalışması- bunların 15’e çıkarılması lazım.” 2020 hedefinde bunu sağladık, bitti şu an. Araştırma üniversitelerinin karnelerini 2020 yılı sonunda açıklayacağız. Hedef Odaklı Uluslararasılaşma Projesi’nde bizim hedefimiz 190 bine çıkarmak, bu yıl sonunda yabancı uyruklu öğrenci sayısını 190 bine çıkarmak. Biz daha önceden 140 bin falan dediğimizde çok “Hayal” falan dendi, yazılar yazıldı, edildi. Şu an artık, 178 binden bahsediyoruz, 190 bine inşallah çıkaracağız.

“Başarı sıralaması şartı genişletilsin.” dedik, biliyorsunuz siyaset de destek veriyor sadece bazı vakıf üniversitelerimiz dışında. Toplum “Evet ama yetmez, şunları da koyun.” diyor mesela. Çok güzel, biz de zaten bunu istiyoruz, bizi bu hususta sıkıştırın istiyorduk toplum, akademi, siyaset. Onları genişlettik “16 üniversitedeki dijitalleşme proje sayısı 20’ye çıkarılsın.” dedik, 24’e çıkardık bunu, o da tamamlandı.

“Yabancı uyrukluyum ben, ders veririm.” diye üniversitelerimizde hocalar var; sizler de akademisyensiniz, biliyorsunuz. “Yabancı uyrukluyum.” “Tamam, gel, sen ders ver.” “Ne öğretsin?” “Yabancı dil öğretsin.” Ben Türk Dili Edebiyatı profesörüyüm, ben bir yabancıya Türkçe öğretemem, bu ayrı bir uzmanlık işidir, bu farklı. Biz dedik ki: “Bundan sonra artık bu seneden itibaren biz buna izin vermiyoruz.” Dil öğretilmesiyle ilgili, İngilizce okutmanına “Dil öğretilmesiyle ilgili bize bir sertifika ibraz et, TOEFL’da şunu geçtiğini göster.” diyoruz. Bizim çocuklarımız oyuncak değil yani reklam aracı oluyor o zaman yabancı dil meselesi, onunla ilgili standartları artırdık. Efendim, “Hoca mı olacaksın benim üniversitemde?” Daha önceden işletmede çok açık var, dışarıdan işletme hocası alıyor. Açık diyorum yani çok fazla dışarıda bir arz var. Biz kendi işletme bölümlerimize hoca almıyoruz yeni bölüm açmadığımız için ama sürekli yabancı hocalar geliyordu üniversitelerde. Onları kapattık; belli alanlarda gelecek, yüksek teknolojide gelecek, sağlıkta gelecek, gelirse eskisinden daha fazla para vereceğiz ama şey yapıyoruz dedik: “Ders tecrübesi ararız, yayın şartı ararız.” dedik. YÖK 100/2000 Doktora Projesi’ndeki doktoralı sayısını 5 bine çıkaracağız hedefimiz vardı 2020’de, inşallah bir iki ay içerisinde bu hedefi de tutturuyoruz.

Teferruatına girmeyeceğim ama önümüzdeki haftalarda açıklayacağız, bizi de çok mutlu eden, sizler için de... Yani gerçekten de “Yeni bir proje bu Türkiye için.” denilecek “YÖK Akademik Kariyer Platformu Liyakat” adını da “Liyakat” koyduk. Liyakat’i hayata geçireceğiz. Altındaki bileşenlerinden bahsetmiyorum, ayıca bir basın toplantısında duyuracağız bunu.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Çok geç kalmış bir şey.

YÖK BAŞKANI PROF. DR. M. A. YEKTA SARAÇ – Üniversitelerde sosyal bilimlerle ilgili ders havuzu oluşturalım istiyoruz. Şimdi, değerli vekiller, şöyle bir durum var: Kuraklaşıyoruz. Yani en iyi, yüksek puanlarla girilen bir fakülte, işte, alanını söylemeyeyim hemen şey yapalım. Diyelim ki oradan mezun olan, toplumda saygın olan insanlar kendi alanının dışında, üç kelime, üç cümle kullanamıyor,

konuşamıyor. Eskiden lise mezunları biliyorsunuz kültürlü insandı. Şimdi üniversite mezunu; çok iyi bir üniversiteden de mezun olabiliyor, alanında çok yetkin olabiliyor, patentleri, projeleri var ama kültür noktasında yani entelektüel düzeyi açısından zayıf oluyor. Sosyal bilimlerle desteklenmesi lazım, sosyal bilimlerle desteklenecek bir kurguya doğru götürüyoruz. Biliyorsunuz, yurt dışında işte, ABET akreditasyon ajansını mühendisliklerle ilgili akredite ederken sosyal bilimler dersi alıp almadığına da bakıyor yani. Ama biz diyoruz ki: “Bu Amerikanvari bir eğitim, çok ciddi bir şekilde uzmanlaşma.” İşte, böceklerden bir böcek üzerinde derinlemesine uzmanlaşıyorsunuz. Ama yatay bir bilgi, saha bilgisi ortadan kalkıyor. Diyoruz ki sosyal bilimlerle de şey yapalım istiyoruz. Şimdi, biz böyle bir sosyal bilimler havuzu oluşturalım yani Türk yükseköğretim sisteminde birazcık daha genel kültür düzeyini yukarıya doğru çekelim diyoruz.

YÖK dersi diye bir ders koymak istiyoruz üniversitelerimizde. “Bu nedir?” dersiniz şöyle bir şey: Diyelim ki doğuda yeni kurulan bir üniversitemizdeki bir bölümün şu dersi, ODTÜ’nün şu dersini veren yetkin hocası -tabii dersin niteliğine göre- tarafından verilsin. Uzaktan öğretim, o bir ders olsun, programın hepsi değil, bir ders olsun ama oradaki öğrenci de Türkiye’nin en iyi hocasıyla muhatap olabilsin; online, etkileşimli, eş zamanlı olabilsin ve orada bir nitelik şeyi de, oradaki hocalar da onlarla öğrenciler kendisini mukayese etsin ve kendisini geliştirsinler, böyle bir şeyimiz var.

OSB’lerde kurulan MYO’ların sayısının artırılmasını istiyoruz. 50/d’yle ilgili birtakım iyileştirmeler tekliflerimiz olacak.

Yükseköğretim sistemimizdeki program ismi kargaşasına son verecek düzenlemelerin tamamlanması diye bir amacımız var, onu gerçekleştireceğiz. Tabii, Sibel Hocam, biliyorsunuz üniversitelerimiz yalnız şöyle...

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Yani vakıf üniversiteleri çıkırından çıktı Hocam.

YÖK BAŞKANI PROF. DR. M.A. YEKTA SARAÇ – ...en sağından en soluna kadar tek bir ortak vasfı vardır, sağından soluna kadar çok muhafazakâr yapılarıdır yani böyle değişmek istemez.

“Ekonomi ve finans, ekonomi-finans, ekonomi finans”, hepsi ayrı ayrı programlar bunlar. Bir üniversite öyle istemiş, “özerk” demiş, birisi “tire” koyacağım demiş, birisi “ve” koyacağım demiş. Bunlar kargaşa, bunların hepsinde bir sadeleştirmeye gidiyoruz.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Hocam, şöyle yapalım mı? Bayağı bir vakit oldu.

YÖK BAŞKANI PROF. DR. M.A. YEKTA SARAÇ – Ben de bitiriyorum.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Şöyle üç beş dakikaya bitirelim, değerli üyelerimizin soru-cevaplarına da fırsat tanıyalım.

YÖK BAŞKANI PROF. DR. M.A. YEKTA SARAÇ – Peki, dört dakikaya bitiriyorum.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Peki.

ŞENOL SUNAT (Ankara) – Ama yani zevkle dinliyoruz.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Soru sorulmayacaksa isterseniz bire kadar Hocamızı konuşturalım, o da olabilir yani.

YÖK BAŞKANI PROF. DR. M.A. YEKTA SARAÇ – Yok, dört dakikaya bitiriyorum.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Peki.

ŞENOL SUNAT (Ankara) – Yok, teknik olarak da çok konu var, yetişmekte zorlanıyoruz.

YÖK BAŞKANI PROF. DR. M.A. YEKTA SARAÇ – Dört dakikaya bitiriyorum.

On Birinci Kalkınma Planı'nda -yani yayımlandı ya On Birinci Kalkınma Planı- biz Yükseköğretim Kurulu olarak oraya da birtakım şeyler önermiştik. Oradaki hedeflerle ilgili, biz On Birinci Kalkınma Planı'ndaki pek çok maddeyi tamamladık. On Birinci Kalkınma Planı yıllık değil, uzun erimli. Diyoruz ki şu anda biz onlarla ilgili pek çok maddeyi şu aylar içerisinde tamamladık. Bunları burada görüyorsunuz, oradaki kalkınma planına girenleri ve bunlar "tamamlandı" deniliyor, "bir kısmı tamamlandı" deniyor, "tamamlandı" diyoruz; bunları tamamladık biz.

Şimdi, gelelim benim sunumumun son slaytına. Kısa bir şey olacak ama ben yani yanlış bir yere çekilmesin ama bilmeye hakkınızın olduğu... Ama yanlış bir yere de çekilmemesi, siyasi bir şeye dönüşmemesini de sizlerden isteyerek bir veri paylaşıp konuyla ilgili fikrimi de sunacağım. Şimdi, bizim buradaki yeni ve yenilikçi girişimlerimiz devam ediyor ama birkaç tane daha proje koyacağız, sonra bir tavan var, buraya geleceğiz, dayanacağız. Buradan ötesi, YÖK'ün Başkanından sonuna kadar, Harvard'ın rektörünü Cambridge başkan vekilini, MIT'ninkini, YÖK başkanını, üyelerini, işte en iyi üniversitelerin şeylerini de getirseniz bir noktadan sonra iyileştirmede tıkanır, olamaz, yapamaz. Yakında geleceğimiz yani yapabileceğimiz iyileştirmeler buraya kadardır deyip birtakım şeyleri konuşmamız gerekiyor ama bu "YÖK şunu istiyor"a çekilmesin. Ama biz de iki hususu gerçekleştirmezsek yükseköğretimde sıçrama -yani iyileştirmelerimiz gelecek bir yere dayanacak ama olmayacak. O iki şey, dört işlem bilen çocukları üniversitelere almamız lazım. Bir: Üretmeyen hocalara da "Ya, teşekkür ederiz sana, sen çok iyi bir insansın ama burada olmuyor." dememiz lazım. Ha, bunun riski var mı, nasıl olur? Evet, riskleri var.

Şimdi, sizinle bir slayt paylaşacağım yani onun için yani bunun kullanılmamasını, duyulmamasını istiyorum yani çok şeffaf bir şekilde YÖK'ün birinci vasfı şeffaflıktır. Şimdi, biz biliyorsunuz bir sistem getirdik Türkiye'ye...

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Arkadaşlar, çekmeyelim, bakın yani hocamız hatırlatma yaptı, lütfen saygı duyalım.

YÖK BAŞKANI PROF. DR. M. A. YEKTA SARAÇ – Sorularınıza da aynı şekilde cevap vereceğim yani bütünüyle şeffaf bir şekilde götürelim istiyorum.

Şimdi, bir sistem getirdik, dedik ki: "Bu 'SAT' gibi bir sistem gelsin, temel yeterlilikler; ana dilinde yeterlilik bir de sayısal düşünmeyi, muhakemeyi -ana dilinde muhakeme ve sayısal düşüncede muhakemeyi- getirelim." Tamam, siyaset... STK'ler dediler ki: "Ya, biraz da fen sor, bir daha..." Bilmem ne, filan ama biz direndik ettik, o ana şeyi... Siyaset dediğim de sadece siz değil; toplumun bütün STK'leri vesaireleri, dernekler, sendikalar dediler ki: "Hayır, sekiz yıl önce öğrettiğimiz dersin de konusunu sorun." Bir taraftan diyoruz ya "Ezbercilikten uzaklaşacağız." filan ama "Sekiz yıl önce öğrettiğimiz konuları da sorun." dediler. Neyse, oradaki şeyi geçiyorum. Burada sorunumuz şu oldu: Temel matematik ve temel Türkçede... Biliyorsunuz, YÖK'te epey staj yapan biriyim, onun için bazı şeylerde şey yapabiliyorum, tahminlerde isabetler. Biz konuşurken "40 temel Türkçe sorusunun, 40 matematiğin en azından yüzde 10'unu arayalım." denildi. Biz dedik ki: "Eğer yüzde 10'unu ararsak çok ciddi yıkıcı bir sonuçla karşılaşabiliriz, 40'ta 1 arayalım." Sonra dedik ki son kararı almadan önce: "Üniversite sınavlarında 40'ta 1'i de aramayalım herhangi birinden 0,5 net yapanın üniversite puanları hesaplanı kabul edelim."

Şimdi, 2018 ve 2019'a bakıyoruz yani gerçekten de çok ciddi bir problem var. Biz bunu halletmezsek, dediğim gibi, bu bizim üniversiteye girdiğimiz... Temel matematik testi veya Türkçe testinden 0,5 net yapamayan -ikisinden birinden 1 tane net yapamayan, herhangi birinden- öğrenci sayısı 42 bin kişi, ciddi bir sayı. Ama biz desek ki: "İkisinden de yarım puan al, 1'i de istemiyoruz." Birden rakam kaç çıkıyor sayın vekiller? 600 bine çıkıyor. Peki, dedik ki: "Bir dakika, zekâtn nisabı hani kırkta 1'dir ya

biz de 40 soru soruyoruz ya, 40 sorudan 1 tane matematikten 1 tane de Türkçeden yapsın, biz bunu üniversiteye alalım.” desek, o zaman da 735 bin kişiyi dışarıda bırakıyoruz, yapamayan. Şimdi, bizim bunu halletmemiz lazım. İşin doğrusu, YÖK’ün bu hususta sizden bir beklentisi yok yani kanun değil, bu, YÖK’ün kararıyla olacak bir şey. Dersek ki: “Her birinden 1 tane...” Bu, 700 bin kişinin evine “sıfır” -hani hesaplanır, “sıfırı çektii” hikâyesi var ya- pardon, 735 bin kişiye “sıfır” olarak gidecek, “sıfır” gidecek. Bu, sosyal bir konu. Onun için, bizim, hani akademik ama -biz akademiyle Anayasa güvencesi, planlama programlama falan- bir de bir sosyal vakıa da var, bunu da düşünmemiz lazım. Onun için, biz şunu hep diyoruz: “Eğitim öğretimle ilgili radikal kararlar almamız lazım ama o radikal kararların toplumun, iktidarı ve muhalefetiyle birlikte arkasında olması lazım çünkü biz böyle bir karar alırsak bu tabloyu hiçbir şey kaldıramaz.” Ama bununla alakalı -arkadaşlarla konuşuyoruz- bu sene değil ama hiç olmazsa önümüzdeki sene belki, arkadaşlarla konuşacağız... Çocuklar kitap okusunlar, çocuklar roman okusunlar; roman okusunlar, kitap okusunlar, şiir okusunlar, hangi şairi okuyacaklarsa okusunlar. Ben bir defa açıklama yaptım; kimi, hangi romanı okuyacaksınız okuyun ama kitap okuyun. Bu sene kelime hazinesi sormaya da başlayacağız.

SERKAN TOPAL (Hatay) – İktidarın dikkatine sunuyoruz. O yüzden işte, Millî Eğitim Bakanlığı el değiştirmeli, o yüzden ana muhalefete verilmeli.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – On sekiz yıl önce böyle istatistikler yapan kurumlar yoktu Serkan Bey.

YÖK BAŞKANI PROF. DR. M. A. YEKTA SARAÇ – Şimdi, Sayın Vekilim, bir şey söyleyeyim, ben bunu dedim “siyasete argüman olmadan” dedim. Bu, bizim meselemiz; bu, toplumun meselesi. Onlar da diyebilir ki...

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Sayın Hocam, bitirdiniz mi? Bitirin isterseniz...

YÖK BAŞKANI PROF. DR. M. A. YEKTA SARAÇ – İki cümlem var.

Bunun şuna dönmemesi lazım “yumurta tavuk, tavuk yumurta” bunu yetiştiren Yükseköğretim... Bu, hepimizin meselesi; Millî Eğitim, Yükseköğretim diye bir şey yok, hepimizin bir meselesi.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Bu veriyi niye paylaşmıyorsunuz? Bunu kamuoyunun bilmesinde ne sakınca var?

YÖK BAŞKANI PROF. DR. M. A. YEKTA SARAÇ – Kamuoyu biliyor zaten.

Şimdi, ikinci husus da aslında kanun düzenlemek gerekiyorsa gerekiyor veyahut da bizim düzenlemelerimizle yapılacaksa ama çok geniş yani sadece iktidar değil, iktidar-muhalefet bir desteğin verilerek bizim, hocalarımızın doçent olduktan sonra -Allah ömür verdiyse- beş yıl bekleyip profesör olma kriterini kaldırmamız lazım. “Beş yıl beklesin, Allah ömür verdikten sonra beş yıldan sonra profesör olur.” olmaması lazım. Profesör olduktan sonra da “Emekli oluncaya kadar ben kalırım, üniversiteye de uğramam.” şeyinin kalkması lazım. Orada hemen iş güvencesi meselesi akla geliyor, ya atılırsa, ya şu olursa... Bunun nesnel kriterlerini koymak mümkün. Bunu da hani zihnimizin bir yerinde olsun diye söylüyorum.

Benim sunumum tamam, sorulara hazırım.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Hocam, teşekkür ediyorum bu doyurucu sunumunuz için.

Tabii, Sayın YÖK Başkanımızla birlikte diğer misafirlerimiz var, onları da hemen kısaca heyetimize takdim edeyim.

(Katılımcılar tanıtıldı)

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Hocam, sunumunuz için teşekkür ediyorum. Bir akademisyen olarak son sözünüzden başlarsam, hakikaten, kalitenin ve liyakatin artırılması konusu... Tabii, üniversitelerimizde elbette ki bir kalite var, bir liyakat var, siz bunu artırmak istiyorsunuz; bu çalışmalarımızdan dolayı da sizleri kutluyoruz, tebrik ediyoruz. Benim de bir profesör olarak, üniversitelerde, özellikle belli unvanları aldıktan sonra hocalarımızın artık üretkenliği bırakması doğrusu çok yadırgadığım bir konuydu, onun için bu son sözünüzü çok önemsiyorum. Hakikaten, özellikle “profesör” unvanı olan hocalarımızın bu unvanı koruyabilmeleri için muhakkak belli kriterlere sahip olunması lazım, belli bir üretim, yazma gibi şeyler ortaya koyması lazım, akademik çalışmalarını sürdürmesi lazım. Yoksa 40 yaşında profesör oldun, 67 yaşına kadar hiçbir şey yazmadan, çizmeden “profesör” unvanının kullanılmaması lazım. YÖK’ün bu konuda üzerine düşeni muhakkak yapmasında fayda var, eğer üniversitelerde kalitenin, liyakatin artırılması söz konusu olacaksa.

Diğer husus da tabii ki aslında toplumun genelini ilgilendiren bir konu. Şuradan kaynaklanıyor: Aslında bizim toplum olarak, başta ebeveynler olarak herkesin, çocuğunun üniversite mezunu olması düşüncesinden artık kurtulması lazım, bunu topluma yerleştirmemiz lazım. Kabiliyeti olan, gidebilecek çocukların üniversiteye gitmesi lazım. Öyle yapabilirsek, sistemi buna göre odaklandırabilirsek, yönlendirebilirsek o zaman bu dediğiniz rakamlar ortaya çıkmaz. Onun için de siyasetle birlikte bütün bürokrasinin ve toplumun, ebeveynlerin de zihinlerinin yani üniversite mezunu olmayana kız verilmez noktasına gelinirse... Şimdi köylerimizde, kırsallarda -Hocam, siyasetten geliyoruz, kırsala gidiyoruz- köylerde bir çocuk yok. Niye? Diyor ki: “Efendim, şey olduğu zaman kızlarımız evde kalıyor vesair, işte şehre gitmek istiyor, köydeki insana kız verilmiyor.” şeklinde, böyle toplumsal olarak yanlış düşünce tarzımız var. Eğitim camiası olarak -tabii, siz Yükseköğretim Kurulu Başkanı olarak ama Millî Eğitim ayağı da var bunun, siyaset en önemli ayağı bence- artık bu konuları açık ve net bir şekilde konuşmamız lazım. Aksi takdirde kırsalı boşaltıyoruz, bütün şehirlere yığılıyoruz, işte İstanbul, Ankara aldı başını gidiyor, ondan sonra da pek çok sorunla karşı karşıya kalıyoruz. Ankara Milletvekiliyim, Ankara’nın ilçelerinde sınıf ortalaması 10 kişiye düştü, burada ise sayı çok fazla. Orada tekli eğitim var, bir çarpıklık söz konusu. Bu da buradan kaynaklanıyor. Onun için toplum olarak bazı meselelerin üzerine ciddi bir şekilde gitmemiz lazım.

Ben tekrar, sunumunuz için, doyurucu sunumunuz için teşekkür ediyorum.

Tabii, vakit de ilerliyor. Sırayla söz vereceğim.

Sayın Orhan Erdem, buyurun.

ORHAN ERDEM (Konya) – Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Bu başlattığımız bilgilendirme noktasındaki çalışmaların, Komisyonumuzun bir üyesi olarak çok faydalı olduğunu belirtmek istiyorum. YÖK Başkanımıza, heyetine de çok teşekkür ediyorum.

Sayın Başkanım, birkaç kere sunumlarınıza şahit olduk. Gerçekten bir farklılık yaratarak iyi niyetle güzel işler yapıyor. Bildiğimiz konular da var, size yardımcı olmamız lazım. Bu vakıf üniversitelerinin, artık vakıf mı özel üniversite mi olduğunun belirlenmesi lazım. Bunun, bir Anayasa değişikliği gerektirdiğini biliyoruz. Burada bütün partilerin üyeleri var, buna kimsenin de ben karşı çıkacağını zannetmiyorum. Çünkü artık belli bir noktaya geldi, 70’in üzerinde vakıf üniversitesi oluştu ve biz biliyoruz ki bunların bir kısmı özel gibi çalışıyor. Belki bu konuda birkaç şey konuşmak lazım.

Sayın Başkanım da söyledi bunu, siz de. Doktoradan sonra, doçentliğin alınmasıyla başlayan bu körleşmeye, aynı yerde kalma... Geçmişte buna dönük farklı illerde görev yapma şansı verilerek daha hareketli bir akademik kadro oluşturuluyordu. Bunun üzerinde duruluyor diye düşünüyorum.

Norm kadroyu getirdiniz, çok önemli ancak fazla öğretim üyesi olan üniversitelerdeki atıl hocalarımızı değerlendirmek gerekiyor. Tabii, dünyada ilk 500 üniversite sıralamasında sıkıntı yaşıyoruz. Ben biliyorum ki siz bu konuda bir çalışma başlattınız. Benim de hemşehrim Profesör Doktor Bülent Arı Denetleme Kurulundayken sordum ona ben: “Niye biz 500’de bu kadar azız?” “Başkan talimat verdi, ben çalıştım, aslında çok üniversitemiz girer. Dijital sisteme, online sisteme geçmemiz gerekiyor. Bunun üzerinde çalışılıyor.” demişti. Bu konu önemli, üzerinde durulması gerekir diye düşünüyorum.

Son olarak, bu en son slaytınız önemli, bunu kısmen de biliyoruz. Aslında bu, 28 Şubatın bize bir mirası. Herkesi teknik okullardan, imam hatipleri kapatma adına, üniversitelere yönlendirdik ve yıldan yıla sorun bu hâle geldi. Benim de bulunduğum dönemde başlatılan çalışmalarla lise çağında teknik okullardaki öğrencileri yönlendirerek hayata atılmalarını sağlamamız gerekiyor. Bu hem Millî Eğitim Bakanlığının hem sizin birlikte çalışarak sonuçlandırmanız gereken bir konu. Meslek yüksekokullarını daha aktif hâle getirmemiz lazım ve herkesin üniversiteye gideceği inancını ve bu noktadaki beklentiyi hayata daha önce atılacak şekilde getirerek planlamamız lazım. Almanya eğer herkesi üniversiteye getirmeye çalışsa bu oranın orada da çıkacağına inanıyorum ben.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Sayın Erdem, teşekkür ediyorum.

Hocam isterseniz not alın hızlı bir şekilde, sonra bir toparlarsınız. Benim sadece, üyelerimizden bir ricam var: Soruları uzun tutmazlarsa, iki üç dakikayla sınırlanırlarsa çok iyi olacak. Yalnız burada bir hatırlatmada bulunayım: Sayın Yıldırım Kaya Bey Cumhuriyet Halk Partisi grup sözcüsü olarak koronavirüse ilişkin alınması gereken tedbirlerle ilgili birtakım bilgilendirme ve talepte bulundu, dağıttı bunu. Biz de Millî Eğitim Bakanlığıyla görüştük, Millî Eğitim Bakanlığı ocak ayından itibaren bu konuda alınan tedbirleri gönderdiler, onu da bastırıp dağıttık; onu da bilgilerinize sunmuş olayım.

Sayın Kaya, buyurun.

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Öncelikle Sayın Başkan çok teşekkür ediyorum.

Bu alışkanlığı devam ettirmek lazım, bilgilendirme toplantıları üyelerimiz açısından hakikaten oldukça önemli. Sayın Başkana da sunumları için teşekkür ediyorum. Tartışmayı ortak akılla geleceğe taşımak hepimizin görevi çünkü bu, Türkiye’nin sorunu. Eğitim sorununda işi siyasallaştırmadan yürütmek gerçekten temel bir görev fakat siyasallaştırmayacağız derken tek bir siyasal yaklaşımı öne çıkararak yapmak da doğru değil. Bu açıdan, Sayın Başkanın sunumu gerçekten kapsamlı bir sunum ve önemli. Üniversitelerimizin içinde bulunduğu durum, YÖK’ün içinde bulunduğu durum ve “Buradan hep birlikte nasıl çıkarız?” Özellikle de vurguyu liyakate bağlaması gerçekten çok önemli.

Bir de profesörlük unvanını aldıktan sonra el ense yatma -böyle derler halk arasında- pozisyonu da gerçekten çözülmesi gerekir bir pozisyon.

Sanırım önümüzdeki günlerde YÖK’ün hazırladığı ya da YÖK’ün önerisi ve ihtiyaçları doğrultusunda bu sunum, arkasından yasal değişiklikler teklifiyle Komisyonumuza gelecek. Bu geldiğinde ayrıntılı tartışırız. Sayın Vekilim konuya girdi kısmen, özellikle “Vakıf üniversitelerinin özel üniversiteler meselesine dönmesi konusu tartışılmalı.” dedi, elbette tartışılmalı. Vakıf üniversitelerine bir çekidüzen vermek gerekiyor ama özel okullarda yaşadığımız dramla özel üniversiteyi tartışmanın gündemine sokmamakta fayda var.

Sözleşmeli öğretim üyeleri fikriyatı tartışılıyor sık sık. Buradan uzak durulmalı çünkü öğretmenlerde sözleşmeli öğretmenler eğitimin kangren noktasına gelmesine neden oldu. Bu konu dikkate alınmalı.

En çok gördüğümüz tablo da uluslararası boyutta bizim üniversitemizin yarışır olabilmesi için akademisyenlerin uluslararası deneyime sahip olması lazım ama hepimiz de biliyoruz ki bu vize problemi bunun önünde ciddi bir engel. Bunun için de akademisyenlere, öğretim üyelerine yeşil pasaport verilmesi konusunu tartışmalı bu Komisyon, buna dikkat etmeliyiz.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Yeşil pasaport var yalnız.

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Yok o.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Belli bir dereceye düşmesi gerekiyor.

YILDIRIM KAYA (Ankara) – YÖK Başkanımızın sunumunda vardı, 50/d'yle ilgili iyileştirme çalışmaları bizi mutlu etti. Öğretim üyelerinin de bu konuda ciddi sıkıntıları var.

Bir de toplumda “barış akademisyenleri” diye adlandırılan, Anayasa Mahkemesinin de vermiş olduğu karara rağmen... OHAL Komisyonu ile görüştüğüm için burada bir kez daha Sayın Başkana da hatırlatmak isterim: OHAL Komisyonu YÖK'e sorumluluğu atıyor. Ben sorumluluğun YÖK'te olmadığını biliyorum. OHAL Komisyonunun bu konuda Anayasa Mahkemesi kararını bir an önce uygulamaya sokması lazım. Ama YÖK de OHAL Komisyonu karar verdikten sonra üniversite değişikliği yerine... Çünkü bunlar Anayasa Mahkemesi tarafından da akları için bunların kendi üniversitelerine verilme konusunda bir çalışma yürütülmesinde fayda var.

Hocam, eğer gerçekten üniversitelerin önündeki tıkanmayı çözeceksek hızla teknoloji liselerinin kurulmasını sağlamamız lazım. Eğer biz organize sanayi bölgelerinde iki yıllık teknik meslek yüksekokulları kuruluyorsa -teknik meslek yüksekokullarını besleyecek olan teknoloji liseleridir- önce teknoloji liselerinin organize sanayi bölgelerinde yaygınlaştırılması lazım. Teknoloji liselerinde nitelikli eleman yetiştirmeye başlarsak ve onların da liseyi bitirdiğinde iş sahibi olma olanaklarının önü de açılacağı için köylerdeki gençlerimiz yeniden üretime katılacaktır, o köy boşalmalarının da önüne geçilecektir. Bence bu konuları önümüzdeki süreç içerisinde çok ciddi tartışacağız.

Orhan Hocam, 28 Şubatın Türkiye'ye getirdiği sıkıntılar var, bunu kabul etmek lazım ancak şu tablonun sorumlusu 28 Şubat değil çünkü -on sekiz yıl içerisinde siz Bakan Yardımcılığı da yaptınız- 28 Şubat sürecinin üzerinden yıllar geçmesine rağmen bir türlü matematikte, Türkçede sorun çözülemedi, nedeni belli. Eğer siz televizyonda yayın olarak silah ile kitabı yasak ele geçirildi diye koyarsanız kitap okumaktan insanlar ürker. Bizim gençliğimizde 12 Eylül darbesi olduktan sonra rahmetli annem babam okuduğum kitapların hepsini silahla birlikte gömmüş, daha sonra ben çıktığımda kitapların hepsinin çürüdüğünü gördüm. Toplumdaki bu kaygıyı yenmek lazım. Okuduğunu anlamayan bir nesil yetişiyor. Bunun önüne geçmek için de okullardaki olmayan kütüphaneleri hızla yaygınlaştırmak lazım.

Hakikaten, dediğiniz gibi, hangi şairin şiirini okuyacaksa okusun, hangi romancının kitabını okuyacaksa okusun ama mutlaka okusun, okuduğunu anlansın diyorum.

Son olarak şunu söyleyeyim: Sanırım dün bir toplantı yaptınız, corona virüsü konusunda. Sağlık Bakanlığının yürüttüğü çok ciddi bir çalışması var. Millî Eğitim Bakanlığı, bu çalışma konusunda Sağlık Bakanlığıyla bir ilişki içerisinde, bir çalışma da yürütüyor ama fiilen, icraata geçme konusunda her zaman olduğu gibi biraz geç kalabiliriz. Yükseköğretim Kurulunun bu konuda dün yaptığınız toplantısı var. Önümüzdeki günlerde sizin alacağınız tutumlar, davranışlar ve yönlendirmelerle bu belanın da üstesinden geleceğiz ama bu konuda da açık ve sorumluluk da üstlenerek hızla işin üzerine giden bir çalışma yürütürsek iyi olur diye düşünüyorum. Biz, bu konuda üzerimize düşen hangi sorumluluk varsa bu sorumlulukları üstlenmeye hazırız. Biz özellikle Komisyon üyelerimizle, Komisyon üyesi olan,

Cumhuriyet Halk Partisi üyesi olan arkadaşlarımızla hazırladığımız ortak metni bir politik metin olarak zaten düşünmedik. Sayın Başkanımız da sağ olsun, Millî Eğitim Bakanının yaptığı çalışmayı da bizlere dağıttı. El birliğiyle Türkiye'yi bu beladan kurtarırız diyorum.

Eğer izniniz olursa, yanlış değerlendirmezseniz, toplantıyı önemsemediğimiz için... Bugün, bizim son parti meclisi toplantımız var, kurultaya gidiyoruz. Sibel Hanım, Lale Hanım ve ben ayrılmak zorundayız. Bizi bağışlarsanız sevinirim. Arkadaşlarımız kalacak.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Teşekkür ederim.

O zaman şöyle yapalım: Sayın Başkanım, ayrılmadan, Sayın Kaya'nın konuşmasıyla ilgili söyleyeceğiniz bir husus varsa buyurun.

YÖK BAŞKANI PROF. DR. M. A. YEKTA SARAÇ – Şimdi, ihraç meselesiyle alakalı malumunuz biz orada bir uygulayıcı durumundayız. Bizim, kendimizin ihdas ettiği, kendimizin belirlediği bir usul var yani resen değil de onlardan talep alıyoruz, 3 şeyi alıyoruz. Onlardan dönmeyi tercih ettiği 3 yeri aldıktan sonra da çoğunlukla yüzde 80'ini de 1'inci tercihlerine yerleştiriyoruz ki zaten böyle bir mağduriyet devlet tarafından tespit edildiyse bize o mağduriyeti unutturmaya çalışmak düşer diye düşünüyoruz, o şekilde bir sürecimiz var.

Coronavirüs meselesiyle alakalı dün bir toplantı yaptık. İstanbul,

Ankara'daki rektörler, en fazla yabancı uyruklu öğrencisi olan rektörler ve Sağlık Bakanlığının Bilim Kurulundan da kimseleri davet ettik. Şimdi, aslında, tabii ki burada sadece Sağlık Bakanlığının değil... Bugün, zannedersen Kabinede de görüşülecek. Bir devlet kararına dönüşmesi lazım bu hususun. Dün fark etmişsiniz, 1-2 üniversitemiz “öğrenci, tatil vesaire...” dedi. Bunları biz yanlış olarak algılıyoruz. O zaman şöyle oluyor: İşte diyelim ki Bahçeşehir, Kadir Has ve Boğaziçi ilan ettiler. Onların öğrencileri değerli, işte İTÜ'nün, ODTÜ'nün öğrencileri, İstanbul Üniversitesi, Ankara Üniversitesinininki değersiz mi? Şimdi, burada onların acul, aceleci tavırları aslında yanlış doğru gidiyor. Çünkü sizler de biliyorsunuz bu iş başladı. Şimdi, pek çok makama şunlar iletiliyor: Bizim çocuğumuz yurt dışında, tıp eğitimi alıyor Balkanlarda, orada da virüs var, biz İstanbul'daki bir tıp fakültesine yatay geçiş...” Şimdi, bunlar başladı bize. Dolayısıyla buradaki ana kavramın -dün konuşulan, dün konuştuğumuz yani yaklaşık da dört saat müzakere ettik- sükûnetle, bu meselenin sükûnetle yönetilmesi. Paniklemeye başladığımızda raflar boşalıyor, eczanelerde şunlar boşalıyor. Bir de bizde şöyle bir durum var, bunu da bilmeniz lazım: Hastalıklara cevap verme noktasında ve onların semptomlarının ortaya çıkması noktasında, bizim ilköğretim öğrencisi ile, belli bir yaştaki üniversite öğrencisinin durumu çok farklı, bu bir. İkincisi, yüz binlerce öğrenci şehirlerde. Bunlara bulaşmışsa hadi bir hareketlilik... Şimdi “En fazla sıkıntı hareketlilikte.” deniyor. Bunların hepsi memleketlerine dağılacak. Hani akademik yetkinlik, yeterlilik, tıptaki şeyler yani uygulamadaki boşluklar nasıl telafi edilecek, bunları geçiyorum yani hastalıkla alakalı bir risk de olabilir. Dolayısıyla bu konuda, tatil meselesi hususunda biz birazcık daha müteredditiz. Devlet kararına tabii ki Sağlık Bakanlığımıza uyacağız, can gönülden harfiyen uyacağız ama oradan bir karar gelmeden atacağımız adımın sağlık açısından da risk taşıyabileceğini sosyal açıdan değil, sağlık açısından... Onun için sükûnetle yönetelim. Dün mesela bir karar aldık, bütün üniversitelerimizde bununla alakalı bir rektör yardımcısı bugün itibarıyla görevlendirildi, saat on bire kadar hepsi isimlerini bildirdi, YÖK'ten birisini, enfeksiyoncu yürütme kurulu bir üyemizi görevlendirdik. Anında Sağlık Bakanlığıyla bu koordinasyonu sağlayacağız. Üniversitelerde ciddi bir bilgilendirme sürecine başlıyoruz. Aslında onlara dokununca bizim çok iyi öğrencilerimiz var. Yani gerçekten de bu milletin güzel çocukları var. Pek çoğu bu süreçlerde “Bizler de katkı sağlayalım.” diyorlar, sağlıktaki öğrenciler, tabii son sınıftakiler vesaireler. Bilgilendirme

süreçlerine belki öğrencilerimizi de katacağız ama meselenin hemen tatile getirilmesinin ben doğru olmadığını düşünüyorum. Bizim dışımızda bir mercinin karar alması yani devletin alması lazım. Bizim, YÖK olarak böyle bir durumda olmamız lazım diye düşünüyorum.

Evet, vize meselesi dediniz. Tabii, vize meselesinde şöyle bir durum var Yıldırım Bey: Bölümler kurulunca biz kontenjan veriyoruz, neye bakıyoruz? Hocaya bakıyoruz. Vakıf üniversiteleri bize hoca isimleri gönderiyor. Daha önceden SGK girişlerine bakmıyorduk, SGK girişlerini yapmadan usulen bize hatır çeki gibi hatır sözleşmeleri gönderiyorlardı, dedik ki: “SGK girişlerine bakacağız.” SGK girişlerine bakıyoruz. Bu sefer bizden kontenjanları alınca, bölüm kurulunca SGK girişlerinden çıkıyorlar. Yani usulen giriş yapılıyor. Böyle bir durumda bu süreçleri nasıl yöneteceğiz? Yani güzel her bir şeyin yanında “Nasıl istismar ederim?” diye bir akıl çalışıyor, sürekli çalışıyor. Bu hususta da temkinli olmak lazımdır diye düşünüyorum.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Teşekkür ediyoruz.

ŞENOL SUNAT (Ankara) – Hocam denetim...

YÖK BAŞKANI PROF. DR. M. A. YEKTA SARAÇ – Denetim yapamayız.

ŞENOL SUNAT (Ankara) – Nasıl yapamazsınız?

YÖK BAŞKANI PROF. DR. M. A. YEKTA SARAÇ – Denetimi mümkün değil, şartları yok.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Sayın Koncuk, buyurun.

İSMAİL KONCUK (Adana) – Sayın Başkanım, hoş geldiniz.

YÖK BAŞKANI PROF. DR. M. A. YEKTA SARAÇ – Hoş bulduk.

İSMAİL KONCUK (Adana) – Saygıyla selamlıyorum, teşekkür ediyorum.

Sayın Başkanımın demokrat kimliğinin YÖK’e yansıdığını gözlemliyorum uzun zamandır, onun için bu başarılı çalışmalar için tebrik ediyorum. Bir kere bunun altını çizelim, hakkı teslim etmemiz gerekir burada.

YÖK BAŞKANI PROF. DR. M. A. YEKTA SARAÇ – Sağ olun.

İSMAİL KONCUK (Adana) – Tabii, eksikler de mutlaka olacaktır. Bunları da tamamlama idaresinin ortaya konulacağına inanıyorum.

Yıldırım Bey’in o tespiti doğru. Bu KHK’lilerin yani suçsuz olduğu tespit edilenlerin kendi üniversitesi dışında başka bir üniversiteye gönderilmesi elbette YÖK’le doğrudan ilgili değil ama demokrasiyle yönetilen bir ülkeye yakışmıyor, hukuk devleti olduğunu iddia eden bir ülkeye yakışmıyor. Yani bu adam suçluysa neden iade ediyorsunuz? Suçsuzsa neden cezalandırıyorsunuz? Bu sorunun mutlaka cevaplandırılması lazım. Aynı şey imamlar için de var, göreve dönen imamı kendi camisine iade etmiyorlar. Böyle bir şey olabilir mi? Suçsuzsa tamamen onun aklandığını, iadeitibar yapmak gerektiğini devletin düşünmesi lazım.

Tabii, Sayın Başkan, burada önemli probleme değindi. “Ortaöğretimdeki yanlış ya da eksik eğitimin, işte 1 türkçe, 1 matematik dahi yapanları alsak 730 bin kişi çıkıyor.” demişti. Bu, son derece doğru bir tespit. Tabii, burada ortaöğretimdeki eksiklerimizi masaya yatırmak öyle hemen kolay değil, bir dakika içerisinde bunu yapmak mümkün değil, bunu uzun soluklu olarak tartışmak lazım. Ama burada bir de şunu değerlendirmek lazım: Üniversiteye giriş sistemlerini sürekli değiştiriyoruz, sürekli değiştiriyoruz. Yani daha neredeyse çıktılarını almadan değiştiriyoruz. Bunu çok doğru bulmuyoruz. Yani son değişiklik de -Sayın Başkanım da o değişikliğin içerisindeydi ama onu da aşan şeyler olduğunu biliyorum- daha iyi bir sistemden daha kötü bir sisteme geçtik çünkü seçenek sayısını artırmamız lazımkken tamamen seçenekleri azaltan bir sisteme geçildi, bu son derece yanlış.

Burada asıl söylenmesi gereken şu: Bu ortaöğretim ile üniversite sistemi arasındaki entegrasyonu bir türlü başaramadık. Bu, şunu getirdi: Çocukların ortaöğretimde gördükleri derslere önem vermemesi sonucunu getirdi, sonucunu doğurdu dolayısıyla disiplinsizliği, başarısızlığı da tetikleyen bir durum hâline geldi okullarımızda. Yani bu entegrasyonun mutlaka sağlanması ama mutlaka sağlanması hem ortaöğretimimizin daha kaliteli olması açısından hem de okullarımızın gerçek fonksiyonuna dönebilmesi açısından son derece önemli.

Bir de burada, tabii, rektör seçimi üniversitelerde son derece önemli, bunun çok doğru kriterlerle yapıldığını düşünmüyorum. Sayın YÖK Başkanımız burada çok güzel hedefler ortaya koydu, çok güzel projeler ortaya koydu ama bir şey söyledi: “Bir yere gelip dayanacağız” dedi ve orada “Liyakat esasının getirilmesini” ifade etti. Şimdi, bakın, at yiğide göre kişner. YÖK, ne kadar iddialı hedefler ortaya koyarsa koysun eğer bizim üniversitelerimizde yöneticilerimiz bu hedefe uygun insanlardan yani liyakat sahibi insanlardan değilse YÖK’ün koyduğu hedeflerin tutturulabilmesi mümkün değil. Dolayısıyla bu rektör seçimi son derece önemli; Cumhurbaşkanı seçmesin demiyorum ama bunun bir çok parametresi olması lazım.

ŞENOL SUNAT (Ankara) – Kesinlikle...

İSMAİL KONCUK (Adana) – Yine Cumhurbaşkanı seçsin ama kriterler koyalım, bu kriterler sonucunda ortaya çıkan karneye göre Sayın Cumhurbaşkanı atasın; burada problem yok ama böyle bir kriter yok. İstedığı insanı Sayın Cumhurbaşkanının işte siyasi saiklerle... Bunları sizler de biliyorsunuz. Yani AK PARTİ’den milletvekilliği yapmış, olamamış filan insanlara da bu tip makamlar öngörülebiliyor. Yani, üniversitelerimiz böylesine -affedersiniz bu kelimeyi kullanacağım ama- Ucuz yerler midir ki her önüne geleni rektör yapalım? Böyle bir şey olmaz, bunun mutlaka düzeltilmesi gerekir.

Sayın Başkanım, denklik konusunu sizinle çok konuştuk daha önce de. Bu denklik biriminde bir arıza var. Aynı üniversitenin aynı sınıfında okumuş 100 çocuk denklik alıyor, 2’sine verilmiyor; bunun düzeltilmesi lazım, bu konuda bir talimat verdiğinizizi düşünüyorum önceden de tekrar buradan hatırlatmak istiyorum.

Sizin de rahatsız olduğunuz, YÖK’ün talimatına rağmen üniversitelerimiz kişiye özel ilanlar açıklıyor, ilanlar hazırlıyor. Siz, bunu şiddetle yerdiniz, yapılmamasını uyardınız. Öyle bir tanım yapılıyor ki “Bıyığı beyaz, gözünde gözlük...” İsmail Koncuk’u tanımlıyor verilen ilanlar. Bu tabii üniversitelerin kalitesine de yakışan bir tutum değildir. Bir anlamda nepotizmin başka bir örneğidir.

Akademik unvanların dağılımında eş dost, ahbap ilişkisini halledemedik. Tamamen, rektörler kendilerine yakın gördükleri insanlara bu akademik unvanları dağıtıyor. İşte bunları çözmemiz lazım yani Sayın Başkan, o tıkanma noktası belki de buralarda yatıyor, bir yere geleceğiz, tıkanacağız. Nerede tıkanacağız? İşte bu altta yaptığımız, belki de küçük dokunuşlarla hedeflere ulaşmamız daha kolay olabilir ama bunu bir türlü aşamıyoruz, bunları aşabilmemiz lazım.

Vakıf üniversiteleri meselesini, daha önce de gündeme getirmiştik. Vakıf üniversiteleri kâr amaçlı olamaz, olmamalıdır. Bu konuda mutlaka sağlam bir denetim oluşturulmalı, sistem buna göre dizayn edilmeli. Bir de vakıf üniversitelerinde burslu öğrencilerin sayısı artırılmalıdır. Öyle rakamlar var ki 70, 80, 90, 100 bin liraya ulaşan rakamlarla karşı karşıyayız vakıf üniversitelerinde. Bu kabul edilemez. Buralar ticarethane mantığıyla bakacağımız kurumlar değildir. Onun için, bu konuda da birtakım düzenlemelerin yapılması mutlaka önemli.

Son olarak: Sayın Başkanın bu öğrenci affı konusuna çok sıcak bakmadığını biliyorum ama şu anda, üniversitelerden ayrılmak zorunda kalan ciddi sayıda, 500 binlere yaklaşan bir öğrenci kitlesi var. Bu, doğrudan doğruya YÖK'ün yapacağı bir düzenleme değil ama YÖK'ün bu konuda kanaatlerinin yürütme tarafından dikkate alınacağını düşünüyorum ben. Bir Öğrenci affı konusunda bir düzenleme yapılması gerektiğini de buradan tekrar ifade ediyorum. Çünkü bizim hedefimizin... Ben yıllarca öğretmenlik yaptım, ben öğrenci bırakmaya çok karşı bir adamım. Kulağından çekerim, bilmem ne yaparım ama okulda tutarım. Niye? “Çünkü okul dışına attığımız zaman mahalle kahvehanesindekiler bizden daha iyi bir eğitim vermeyecek.” derdim. Onun için, mümkün olduğu kadar biz tatalım, biz öğretmen olarak asgariden ne verebilirsek bunu verelim. Üniversitelere de bu mantıkla bakmak lazım. Çocuklarımızın eline bir diploma almasını sağlamak lazım, zaten binbir zorlukla üniversiteyi kazanan insanlarımızın, çocuklarımızın... Zaten, ekonomik sıkıntı da yaşayan bir milletiz. Yani burada bir affın gerçekten yakışık alacağını düşünüyorum.

Ben verdiğiniz bilgiler için, gayretleriniz için çok teşekkür ediyorum. Yani YÖK'ün bazı yetkilerinden feragat ederek esas mecrasına çekilmesi konusundaki gayretinizi de takdirle karşıladığımızı ifade ediyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Teşekkür ediyorum Sayın Koncuk.

Sayın Bülbül, buyurun.

KEMAL BÜLBÜL (Antalya) – Teşekkür ediyorum.

Sayın Komisyon Başkanı, değerli üyeler, değerli katılımcılar ve değerli YÖK Başkanı; hoş geldiniz.

Sayın Başkan, ihdas edildiği günden bu yana 7'nci Başkanınız ama tabii ki YÖK'ün varlığı, biçimi, işleyişi, görevi, sorumlulukları çerçevesindeki meşru, demokratik tartışma da devam ediyor ama bu tartışmaya dair de ne yazık ki diğer muhalif düşüncelere olduğu gibi, bir baskı, susturma, cezalandırma politikası var sistematik olarak. Bir kere, YÖK'ün yapısı ve varlığını tartışan, tartışmak isteyen düşüncenin özgürlüğü olmadan YÖK'e dair demokratik bir tahlil yapmanın mümkün olmayacağını düşününüz.

İkincisi, şu anda üniversitelerin bir çoğunda “güvenlik” adı altında yapılan denetlemeler, saldırılar, gözaltılar ve benzeri uygulamalar konusunda size yansıyanlar nedir, bu konudaki düşünceleriniz nedir?

Barınma, sağlık, gıda, spor hizmetleri, diğer yaşamsal hizmetler konusunda üniversitelerdeki durum nedir? Yine, tabii, ben de Sevgili Yıldırım Kaya'nın söylediği şeyi tekrarlamak durumundayım, barış imzacılarına dair kamuoyunda Hükümetin, ilgililerin yaptığı yönlendirmeler sonucu ortaya çıkan durum nedeniyle çok ciddi bir hak ihlali söz konusu. Bu ihlale dair mahkemelerin vermiş olduğu karara rağmen bir uygulamama hâli söz konusu.

Dünyada “ilk 500” kavramı, tabii ki eğitimin kalitesi, dünya insanlığına katkı ve benzeri açılarından oldukça önemli bir ölçüt. Burada olmayışımız bir eksikliktir. Bunu gidermek için ne yapılabilir?

Sizin sunduğunuz bütün verileri Sayın Başkan, doğru ve yapılmış kabul edilerek şu soruyu da sormak istiyorum: Bu veriler, bu söylediğiniz uygulamalar yapıldığı, edildiği hâlde birtakım eksiklikler görülüyor. Ne olabilir bu ana eksiklik ki biz üniversiteler konusunda ciddi bir tartışma içerisindeyiz. Hani deniyor ya, ikide bir şu söyleniyor: “Herkes üniversite mezunu olmak zorunda, üniversite okumak zorunda değil.” Bu, aslında halkta bir tür infial, bir tür tepki, bir tür kırılma yaratıyor. Bunun yerine çok çeşitli süreçlerde, liselerde, ortaöğretimde yapılacak olan mesleki eğitim ve benzeri düzenlemeler bu tartışmayı ortadan kaldıracaktır. Bu tartışmayı ya da bu kavramı ikide bir dile getirmek gerekmiyor; bu, çeşitli kırılmalara yol açıyor.

Üniversitelere yapılan isimlendirmede Sayın Başkan, çok ilginç şeyler var. Mesela, bir örnek vereyim ben: Niye Bayburt Üniversitesinin adı Dede Korkut Üniversitesi olmasın? Niye Ağrı Üniversitesinin adı Ahmed-i Hani Üniversitesi olmasın? Bu, hem birtakım değerleri yaşatmak açısından hem de başkaca birçok nedenle daha iyi olur dümdüz, ilin ismiyle isimlendirilmesi yerine bir sıfatlandırma daha yararlı olur diye düşünüyorum.

Eğitim fakültelerinde -evet ben de öğretmenim- öğretmen yetiştirmek konusunda çok çeşitli tartışmalar yaşandı, hâlâ da yaşanıyor. Bu konuda ne gibi düzenlemeler oldu acaba?

Bir başka şey: Sayın Hocam, Sayın Başkan, biz toplumsal olarak geleneğe çok değer veren bir toplumuz. Aslında -YÖK tarafından ya da üniversitelerde- Cumhuriyet Dönemi'ne gelene kadar ve hatta Cumhuriyet Dönemi'nin kimi aşamalarında dahi tekke, medrese, dergâhlarda yapılan sivil toplum eğitimi incelenmiş midir? Bu tekke, medrese ve dergâhlarda yapılan eğitimler çok ciddi süreçlere, astronomiden tıbbı, hitabetten inançlara, çeşitli dil öğretiminden farklı farklı süreçlere kadar... Mesela bizim Alevi dergâhlarında "12 ilim" diye söylenir, bunun içerisinde bu saydığım süreçlerin tamamı vardır. Şu anda gidip Hacı Bektaş Veli Dergâhını incelediğinizde o dönem kullanılan tıbbi malzemelerin birçoğunu orada göreceksiniz, bu başkaca yerlerde de var. Buralar incelenmiş midir mesela? Buralardan bizim bugüne devşirebileceğimiz, bugün için kullanabileceğimiz süreçler mümkün müdür; var mıdır böyle bir inceleme? Yine, Oxford Üniversitesi incelendiğinde, mesela -bildiğim kadarıyla ki büyük ihtimalle doğru- manastırdan düzenlenen bir üniversitedir Oxford Üniversitesi. En azından, Alevi toplumuna ya da Türkiye'de eşitliği ifade etmek açısından diyelim ki Hacıbektaş'ta bir doğa ve toplum bilimleri üniversitesi Hacı Bektaş'ın kendisinde bu çok önemli; hem Hacı Bektaş'a saygı, Hacı Bektaş'ın insanlığa hizmetlerine saygı anlamında. Yine, diyelim Ağrı'da ya da Doğubeyazıt'ta bu toplumlar arası gerginliği de biraz dindirebilmek amacıyla Ahmed-i Hani Meslek Yüksekokulunda Kürtçe eğitiminin de olması gibi sürekliler ve süreçler düşünülmemekte midir?

Tabii, yine arkadaşlarımızın söylediği sınav sistemine dair eleştirileri ve genel zihniyet yapısının ayırıştırıcı olması konusundaki eleştirilerimizi, rektörlük seçimine ilişkin eleştirilerimizi vesaire ifade etmek isterim ama temel sorunu bir kere daha izninizle tekrarlayayım: Sunduğunuz bütün verileri, hizmetleri, çalışmalarını doğru kabul ederek, uygulanmış kabul ederek... Ama sizin de ifadelerinizde birtakım eksiklikler olduğu; işte ilk 500'e girememe, dünya ölçeğinde bilim statüsünde olamama vesaire gibi sebepleri teşkil eden temel neden nedir acaba? Bunun içerisinde sosyopsikolojik bir etken de var mıdır gibi soruları da yöneltmek ister, çalışmalarınızda kolaylıklar dilerim.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Teşekkür ediyorum Sayın Bülbül.

Sayın Sunat, buyurun.

ŞENOL SUNAT (Ankara) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Hocam, çok teşekkür ediyoruz vermiş olduğunuz bilgilerden dolayı. Gerçekten, ben çok sevindim yani bugüne kadar YÖK çok farklı şeylerle anılırken sizler ve yönetiminiz inşallah, kazanımlarınızla anılır diye düşünüyorum. Özellikle bölgesel kalkınma odaklı 15 üniversite üzerinde zannediyorum bir yapılandırma çalışması var. Yine araştırma üniversitelerini 11 asil artı 5 yedek olarak bir yarış içine sokma var. Sadece burada birkaç şey sormak istiyorum: "Yozgat Bozok Üniversitesi endüstriyel kenevir konusunda uzmanlaşacak." dediniz. Şimdi, Bozok Üniversitesinde benim bildiğim eğitim fakültesi de var, iktisat falan da var, değil mi? Yani, her açtığımız... Türkiye'de zannediyorum, 92 devlet üniversitemiz mi var bizim? Yok yok, 146 mıydı?

YÖK BAŞKANI PROF. DR. M. A. YEKTA SARAÇ – 129.

ŞENOL SUNAT (Ankara) – 129, pardon, değişiyor çünkü. 129 üniversite kurduk ama her üniversiteye eğitim fakültesi açtık, iktisat fakültesi açtık, uygunsu tıp fakültesi açtık falan derken, hocaları olmayan üniversitemiz oldu ama bununla da övündük.

Şimdi ben de geçmişte akademisyen olarak ve eğitim fakültelerinde ders veren bir hoca olarak, bugün problemimiz olan üniversite imtihan sorularını yapamayan öğrencilerden bahsederken özellikle öğretmen yetiştirmedeki sıkıntılarımızın da değerlendirilmesi gerektiğini düşünüyorum. Eğitim fakülteleri tam iyi olur... Bakın, bugüne kadarki gelişmelerden söz ediyorum, Türkiye’de köy enstitüleriyle başlayan, sonra yüksek öğretmenler, çok kaliteli öğretmen yetiştiren kurumlar veya kurullar oluşmuşken her zaman, nedense, bir el, millî eğitimin içine girdi ve bir şekilde eğitim sistemimizi darmadağın etti.

Şimdi, en son, eğitim fakülteleri Türkiye’de çok sayıda değildi. Ben Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesinden söz etmek istiyorum. Öğrencilerimizin, en yüksek puan alan öğrencilerimizin tercih ettiği bir eğitim fakültesiydi fakat dediğim gibi, sonradan her yerde eğitim fakültelerinin açılmış olması ve eğitim fakülteleri müfredatının değişmiş olmasıyla kalitede de sıkıntılar yaşandığını biliyorum. Hâlbuki bilim yapması gereken... Öğretmen de olsa eğitim fakültesinden mezun olan, yüksek lisans ve doktora yapacak kişilerin “Sadece eğitim yönünde yüksek lisans ve doktora yapmaları.” diye bir karar çıktı. Yani öğretmen olacak kişilerin bilim yapmasının önüne geçildi. Ha, direkt sizinle ilgili olmadığı için bunları böyle bir not olarak söylüyorum.

Şimdi, öğretmen çok önemli. İkincisi, YÖK’ün 100/2000 Doktora Burs Projesi gerçekten çok önemli. Alanları tam okuyamadım ama birkaçına şöyle göz attım. Özellikle sivil savunma sanayiiyle ilgili, genetikle ilgili birçok konu bu doktora projelerinde, bu araştırma üniversitelerinde mi yapılıyor onu anlamaya çalışıyorum, belki onu kaçırmış olabilirim.

YÖK BAŞKANI PROF. DR. M. A. YEKTA SARAÇ – Bu yarışmada en fazla araştırma üniversiteleri öne çıkıyor, etkinliği esas alıyoruz.

ŞENOL SUNAT (Ankara) – Öne çıkıyor. Yani bu öğrencilere özel ders verecek konuyla ilgili uzman hocalar da getirilmeli mi diye sormak istiyorum? Çünkü bazı konularda bir bölümümüz bile yok. Yani o 100 konuyla ilgili üniversitemizde ders verecek bir bölümün de olmadığını biliyorum. Yani bu çok önemli bir konu, özellikle sosyal bilimlerde de çok önemli. Mesela sözde Ermeni soykırımını araştırma, başka ülkelerle ilgili uluslararası ilişkiler, bunlarda insan yetiştirme; bunun üzerinde durun hocam, gerçekten yani inşallah önünüz kesilmez diyorum.

Bir de ülkemizde neler olduğunu bildiğimiz için söylüyorum bunu, meseleye bilimsel olarak bakıyorsunuz çünkü bilimsel olmanın çok önemli olduğuna inanıyorum. Şimdi, bu 50/D’liler -akademisyenlerin durumunu bilen birisi olarak söylüyorum- gerçekten sıkıntılı bir durum, doktorasını bitiriyor, kadro meselesini çözemediği takdirde büyük sıkıntılar yaşıyor. “Altı ay” diye bir şey gördüm, ben altı ayın kısa bir süre olduğunu düşünüyorum. Bunu iki seneye uzatmak lazım, illa iki sene bekleyecek diye bir şey yok yani kadrosunu bulup gidebilmesini sağlamak lazım.

Akademik bir mobbing hadisesi üniversitemizde, maalesef, çok fazla. Yani işten atılma korkusu, sözleşmesinin iptal edilmesi korkusu ve üniversitelerde üst makamların bazen -tabii büyük bir kısmını tenzih ediyorum- asistanlara çok fazla baskı yaptığını da bilen birisi olarak bu konuda bir denetleme yapmanın, size yapılan şikâyetlerin mutlaka değerlendirmeye alınmasının önemini ifade ediyorum.

Yeşil pasaporttan bahsetti arkadaşlar. Gerçekten öyle, doçent gidiyor yurt dışına ama araştırmayı yapmış bir asistanın da yurt dışına gitmede zorlanmaması lazım. Ama işte vakıf üniversitelerinden söz ettiniz. Bunun üzerinde de durulması gerektiğini düşünüyorum.

Eş durumu tayinleri var yine akademisyenlerin. Bunlar üzerinde de...

İSMAİL KONCUK (Adana) – Personelin de var.

ŞENOL SUNAT (Ankara) – Personelin de var ama daha çok akademisyenler konumuz.

Bir de bu YLSY bursiyerleri yani yurt dışında eğitim almaya hak kazanan ancak çeşitli sebeplerle mecburi hizmet yükümlülüğünü ifa edemeyen ve karşılığında haklarında borç takibi başlatılan öğrenciler var. Dört yıl olan ödeme süresinin belki biraz daha uzatılması... Ki Türkiye’de artık böyle hemen ha deyince bir yere kadroyla işe girmek mümkün değil. Bunun üzerinde de eğer bir çalışmamız olursa iyi olur diye düşünüyorum.

Tabii, bu araştırma desteklerinin çeşitlendirilmesi ve ödenek miktarlarının artırılması da çok önemli. Bunları da gündeminize alırsınız diye düşünüyorum.

Şimdi, bir de bu YÖK 100/2000 Projesi’nin dışında, bu üniversitelerden ayrı mı ele alınacak ve kabiliyetlerine göre bu öğrencileri bir kurul mu tespit edecek? Peki, üniversitelerde çok da güzel projeler yapan... Çok uzattım ama ben heyecan duydum, emin olun.

YÖK BAŞKANI PROF. DR. M. A. YEKTA SARAÇ – Ona cevap vereyim. Şimdi mi sonra mı dedim; sonra dedi Başkan Bey. Anlatacağım.

ŞENOL SUNAT (Ankara) – Şimdi, 100/2000... Yani bu projeleri seçiyorsunuz -yani onu tam algılayamadığım için- ama bu arada üniversitelerimizde çok da kabiliyetli, bu projelerin içine girmese de gerçekten desteklenmesi gereken, çalışma sahibi olan kişiler olabilir. Bunlar, derlerini kime anlatacaktır?

Ben, teşekkür ediyorum, çok uzattım. Sağ olun.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Teşekkür ediyorum Sayın Sunat.

2 vekilimize daha söz vereceğim.

Sayın Özdemir, size veriyorum. Eğer beş dakikayı aşmazsak üç beş dakikada Sayın Başkanımıza da cevaplar...

HACI AHMET ÖZDEMİR (Konya) – Muhtemelen iki dakikada bitireceğim, beş dakika fazla gelir.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Öyle mi hocam, peki.

Buyurun Hocam.

HACI AHMET ÖZDEMİR (Konya) – Benim, Sayın Başkanımızla da yüz yüze konuşmuş olduğumuz bir konu var. O konuyu tekrar hatırlatmak istiyorum. Meslek yüksekokullarının önce çoğaltılması, sonra daraltılmaya gidilip şu anda kapatılmaya teşebbüs edilmesi konusu var. Bu konuda paydaşların çoğaltılmasında fayda görüyorum. Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğiyle vesaireyle yapılan çalışmaların verimli sonuçlar doğurduğunu burada ifade ettiniz. Ama mesela Konya’nın, mesela bir başka kentin neye ihtiyacı var, sanayisinin neye ihtiyacı var, tasurımının neye ihtiyacı var? Bunların belirlenmesinde rektörlerimiz kendi paydaşlarını bularak size yol açıcı fikirler verebilirler, size bu noktada katkı sunabilirler. Bu konuya dikkat çekmek istiyorum.

İkincisi, dil konusu. Ben öyle inanıyorum ki Türkiye’de belli sosyal bilimlerde, belli alanlarda hakikaten dünya çapında çalışmalar yapılıyor. Fakat şimdi, arkadaşlar, mesela Kürtçe üniversite filan söylüyorlar ama -Orta Çağ çalıştığım için ben rahatlıkla ifade edebilirim- Orta Çağ’da belli bilim dilleri vardı, Avrupa’da bu bilim dili, Latinceydi -bugün tıpta hâlâ Latince-dir- bizde Arapçaydı, bir dönemden sonra Farsça biraz yerini almaya çalıştı filan ama Arapçanın hâkimiyetini.... Bilim dili oluşturmak kolay değil. Dolayısıyla şu anda Türkçe yazdığımız çok da kaliteli makalelerin, kitapların başkaları

tarafından takibi zor oluyor. Tabii, İngilizcenin şu anda hâkimiyeti sebebiyle İngilizce yazılanları bütün dünya yakından takip edebiliyor ama bizim yazılarımızı, araştırmalarımızı takip etme imkânları zor oluyor. Bu noktada biraz teşvikkâr bir tutum izlense hem ilk 500'e girme noktasında bizim çok önemli bir ivme kazanmamıza sebep olacaktır dile düşünüyorum hem de hakikaten Türkiye'de yapılan çalışmaları...

İki küçük örnekle konuyu kapatıyorum. Fuat Sezgin Hoca'yı zamanın üniversite yönetimi atmasaydı ve Fuat Hoca, Almanya'ya gitmeseydi, bugün böyle bir bilim tarihçisini dünya, muhtemelen tanımayacaktı ve Fuat Hoca da kendisine sunulan imkânlar çerçevesinde bu kadar ileri boyutta bir çalışma sağlayamayacaktı. Halil İnalçık bir başka örnektir. Halil Hoca eğer yurt dışına açılmasaydı, bunlar olmayacaktı. Sosyal bilimlerde biraz zaaf var bu noktada, siz de biliyorsunuz, zaten işin içindediniz. Ben sadece işaret etmekle yetinmek istiyorum. Tıpçıları bundan istisna tutuyorum çünkü tıpçıların dünyayla entegrasyonu noktasında herhangi bir sorunları yok. Uluslararası ameliyatlara giriyorlar hatta biliyorsunuz "online" ameliyatlara filan da gerçekleştiriliyor, bütün tıpçılarımız bu işin içindedir. Tıpçıların ulaştığı bu seviyeyi biz, eğer sosyal bilimlere uyarlayabilirsek, Türkiye'de keşfedilmeyi bekleyen hakikaten çok kaliteli, büyük bilim adamlarının olduğunu bu noktada dünyadan hiç de geri kalmadığımızı, diğer verilerde olduğu gibi belki daha da iyi bir noktada olduğumuzu söyleyebilirim.

Benim söyleyeceklerim bundan ibaret.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Teşekkür ediyorum Sayın Hocam.

Son olarak Sayın Kamil Aydın'a söz veriyorum. Ondan sonra da sayın hocamızın cevaplarını alacağım.

Buyurun.

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Evet, YÖK bağlamı özel bir bilgilendirme gündemiyle bir araya gelmemiz hasebiyle ben konuşmalarımı -ve akabinde bir iki de sorum olacak- sınırlamak istiyorum çünkü bu toplantıdan beklentisi yüksek camianın çeşitli paydaşları var. Bunu özellikle vurgulamak istiyoruz. Burada çok özel bir gündemle bir araya gelmiş bulunmaktayız. Elbette ki Millî Eğitim Bakanlığının, Millî Eğitim camiasının saymakla bitmez bir sürü sıkıntıları var. Bizler de zaten onların çözümü için burada bir araya gelmiş bulunmaktayız.

Ben sözlerime başlamadan önce Sayın Başkan, değerli akademik heyetinizi, idari heyetinizi saygıyla selamlıyorum, hoş geldiniz diyorum.

Efendim, malumunuz, gerçekten sunumunuzdan çıkarılacak en önemli sonuç şudur: Türkiye'de -bir akademisyen olarak söylüyorum, hem lisans ve lisansüstü eğitimlerini karma almış bir meslektaşınız olarak söylüyorum hem Türk eğitim sistemini bilen hem de Batı'da lisansüstü eğitimini yapan bir arkadaşınız olarak eklettik bir gündem oluşturup bir iki şeyi paylaşmak istedim- gerçekten YÖK bir vizyon ve misyon değişikliği sürecini yaşıyor. Bunu bazen zaten alt başlıklara siz yansıttınız, ifade ettiniz. Bizler de duymaktan büyük bir mutluluk hissettik. Neydi bu, adını koymak gerekirse, dünyevi ve uhrevi iki bağlamı ele almak gerekirse? Bir taraftan, ilmin nerede olursa olsun alınması gereken evrensel bir şey olduğunu, bunların da üniversite ayağı üzerinden yapılmasının sağlanması birinci dereceden sorumluluğumuz, yani "Çin'de de olsa alınız." hükmüne bağlı olarak. İkincisi de muasır medeniyetler seviyesine ulaşmanın yolu da budur. Bu da ikisini eklettik olarak bir araya getirdiğimiz zaman misyon ve vizyonun anlam ve önemi ortaya çıkmaktadır.

Şimdi, Kıymetli Hocam, Değerli Başkanım; birkaç ana başlıkta bir şeyler ifade ettiniz -merakımı başışlayın- bu Dijital Dönüşüm Projesi'nden bahsettiniz. 5 bin öğretim üyesi ve 50 bin de öğrenciyle başlanan bir projeydi. Burada, üniversite isimlerine baktım ve 16, 2020'de de bunu 20'ye çıkarma gibi bir öngörünüz var. Acaba bu, ihtiyaca binaen mi, bu üniversitelerden gelen talebe binaen mi yapılan bir uygulama yoksa hayır, periyodik olarak rotasyona tabi tutarak bütün üniversitelerde gerçekleştirilecek mi? Ben tam anlayamadım yani ihtiyaç odaklı mı yoksa rotasyon sizin öngörünüzle mi yapıldı? Bunu sormak istiyorum.

Tabii, yine, çok güzel, duymaktan mutlu olduğum bir şey... Lisans, lisansüstü ve doktora programlarında bir yeknesaklık yok, bir böyle başıbozukluk var. Program açılıyor, malumunuz, hepimiz yaşadık bunu. Gerek ve yeter şart açılıştta arandı ama hani, saldırm çayıra, Mevla'm kayıra misali, devamı gelmiyor. Bazen hülle yollarıyla açılan bu bölümler, lisansüstü programlar, bir bakıyorsunuz ki birkaç yıl sonra kadük kalıyor, yürümüyor. Bu bağlamda sizin gerçekten sürekliliği de takip eden bir kriterler manzumesi oluşturacağınızı işittim, o da gerçekten çok yerinde bir şey.

Şimdi, emeklilik sonrası, tabii burada profesörlere, bilim adamlarına böyle parantez arası, zaman zaman yapıyoruz; bunu da yapanlar camiadan insanlar. Tabii, küçük bir azınlığı hedef alarak ya da onu genele teşmil ederek bazen böyle haksızlık ediyoruz gibi... Aslında üniversitelerde öğretim üyeleri her türlü şarta rağmen ellerinden gelen çabayı gösteriyorlar. Bilimsel katkıları var mı, yok mu, o ne kadar ölçülür? Aslında, bir bakıma kriterler var, teamüller de var ama maalesef... Benden önceki konuşmacıların bazıları ifade ettiler, burada yönetimlerin yani sizin, birinci dereceden alt kademelerinizdeki rektörlüklerden, dekanlıklara, müdürlüklere kadar takip edip bunun gerçekten liyakati esas kılarak... Bu da nedir? Ödüllendirmedi, yapanı ödüllendirip yapmayı da birazcık teşvik etmek amaçlıdır. Bunlar yapılsaydı, bunlar da çok fazla gündeme getirilmezdi.

Efendim, doçentlik müracaatlarında bize ulaşan en önemli sıkıntılardan... Bu etik kurulla ilgili meselelerde jüri üyelerini bire bir muhatap bırakıyoruz. Burada gerçekten bir kaos oluşuyor yani hoca, bir bilim dalında 10 tane doçentlik dosyası okuyacak, onları değerlendirecek bir de efendim kriterlere uygun mu, değil mi, -etik meselelere vâkıf olup- o konuda da bir şeyler söyleyecek. Hâlbuki, YÖK, bunu, kurumsal bir şekilde, çok net, varsa da daha etkin hâle getirerek yani etik meseleleri, müracaat koşullarını, değerlendirme koşullarını sağlaması gereken bütün meselelerde yetkili ağız olarak şeffaf, ikna edici bir yöntemle, hukuktan referanslar vererek söylemeli, hoca sadece değerlendirdiği çalışma dosyasına odaklanmalı ve bu konuda düşüncelerini ifade etmeli diye düşünüyorum.

Bir de emeklilik sonrası profesörlerin sözleşmeli şekilde atanması... Milli Eğitimde şu aralar çok sıkıntılı bir meselemiz bu ücretli öğretmenler, sözleşmeli öğretmenler yani onlara benzetme şeklinde değil de ihtiyaca binaen... Gerçekten verimliliğinin zirvesinde, duayen hocalarımız var. Bunları, bir dekanın, bir rektörün iki dudağı arasına sıkıştırmayalım, -onun Allah'a şükür o bağlamdaki geçmişi bellidir zaten- tam tersine ödüllendirici bir şekilde lütüfkâr davranarak çok rahat bir şekilde değerlendirmek gerekir.

Ben, son söz olarak tabii, sosyal bilimci olarak da biraz alınganlık gösterdim. -Ahmet Hocam gittiler.- Şimdi, bilimler arası bir öncelik, sonralık böyle bir öndelik, arkadaşlık gibi bir mukayese hakikaten zarar verir. Siz, yine bu vizyon içerisine sosyal bilimleri de yerleştirdiniz. Eğitim şartlarında, bu tarihî üniversite sürecinde, aslında, Orta Çağ üniversiteleri tipik tarihî üniversitelerdir ve dönemi temsil eder. Oradan başlayıp daha sonra sanayiyle birlikte o kırmızı tuğla üniversiteleri daha sonra Amerika'nın yeni bir güç olarak gelmesiyle kampüs üniversiteleşme süreçlerinde dahi inanın disiplinler arası bir etkileşim vardır, yani 80 ihtilalden sonra eksi 20,30 derecede "Çıkmın, beden eğitimi dersi koyduk zorunlu yapacaksınız." ya da "İnkılâp tarihi dersini zorla dinleyeceksiniz." şeklinde süreçlerden

geçtik, biliyoruz. Batı'da çok rahat, çok akıllı hatta bu, bazı okullarda inanın, ortaöğretim seviyesine çekilmiş yani fenne yatkın, efendim sayısal bilime yatkın çocuklara da mutlaka felsefenin, sosyolojinin, edebiyatın verilmesi doğal bir şey. Ben, bunu bir zorunluluk gibi değil de serpiştirerek, sevdirmenin, o içimizi burkan tablonun giderilmesine de büyük katkıda bulunacağı kanısındayım.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Teşekkür ediyorum Sayın Aydın.

ŞENOL SUNAT (Ankara) – Sosyal bilimcilerin de fenle ilgili o yaklaşımları almasında fayda var.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Evet, Sayın Hocam sözü size verecektim ama Sayın Tiryaki de basmış, kısaca ona da bir söz verelim sonra siz toparlarsınız.

Buyurun.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

Aslında, söz almak istemiyordum; hayatı boyunca YÖK'e hayır demiş birisi olarak, YÖK'ün akademik sorunları çözeceğine inanmıyorum.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Bugün evet diyecekseniz herhâlde, durum öyle gözüküyor.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Ama bugün öyle bir çoraklık yaşıyoruz ki üniversiteler üzerindeki vesayet yetkisi olağanmış gibi anlaşılıyor. Hatta eleştirilerde sıra hiç YÖK'e gelmiyor bile, üniversitelerin, akademi camiasının durumu budur. Yoksa yaptığınız her şey kötü falan demiyorum, bugünkü sunumunuz da oldukça yararlıydı. Araştırma üniversiteleri ayrımının iyi olduğunu düşünüyorum; bunlara aday belirlenmesinin, bu unvanların kalıcı olmamasının, bölgesel kalkınma odaklı üniversiteler -bu ilk kez duymuyoruz, zaten şu anda çalışmalarını sürdürüyorlar- bunlar iyi işler, program, proje bazlı doktora alanlarının açılması ve desteklenmesi iyi, tezlerin erişime açılması elbette iyi, özetle yürüttüğünüz projelerin büyük bir bölümünün yanlış olduğunu düşünmüyorum. Ama anlattıklarınız, üniversitemizde olanları anlatmıyor gibi yani siz bir sürü veri paylaştınız kısa bir süre önce bir araştırma yayımlandı hem kamu hem özel üniversite rektörlerine yapılan atflara dair bir çalışmaydı. 196 rektör arasında uluslararası yayını olmayan rektör sayısı 68; bu, Web of Science'a göre. Scopus verilerine göre, 196 rektörden 55'inin hiçbir uluslararası yayını yok. Bu 68 rektörün 44'ü devlet, 24'ü vakıf üniversitesinde. Yayınlarına hiç atıf yapılmayan rektör sayısı da 71. Şimdi, rektörlerinin böyle olduğu bir ülkenin, rektörlerinin böyle olduğu üniversitelerin dünyada ilk 500'e, ilk 300'e girme olasılığı elbette yoktur. Bu ilk 500, ilk 300 üniversite, herkes kendi kafasına göre böyle şeyler yayınlıyor, bunlar böyle çok çok akademik, her şeyi yansıttığını düşünmüyorum ama sonuçta bu bir veri ve böyle bir çoraklık içerisinde ben çok normal karşılıyorum üniversitelerin arasında bir-iki üniversitenin olmasını.

Şimdi bu barış akademisyenleri meselesi o kadar önemli ki. Bakın şimdi 2547 sayılı Yasa var. Bunu belki 40 kez söyledim yani bir kez daha yinelemek istiyorum. Bu 2547 sayılı Yasa'da yükseköğretimin amacı açıklanıyor ve kanun diyor ki: "Hür ve bilimsel düşünce gücüne, geniş bir dünya görüşüne sahip, insan haklarına saygılı öğrenci yetiştirmek yükseköğretimin amacı." Yani bizim yükseköğretimimizin amacı bu ama bu amaç üzerine kurulmuş yükseköğretim düşünün, sadece barış istediği için, sadece düşüncesini açıkladığı için yüzlerce akademisyenin görevine son verildi. Bu düşüncelere katılırız katılmayız, doğru buluruz doğru bulmayız, çok yanlış buluruz eleştiririz, bu ayrı bir şey ama eğer bir akademisyen, yalnızca düşüncelerini açıkladığı için bir sabah kendini kapının önünde buluyorsa, o ülkede artık akademiden bahsedilemez, orada hür düşünce gücünden, özgürlükçü düşünce gücünden,

insan haklarına saygıdan bahsedilemez, orada üniversite bitmiştir. Neden? Çünkü asıl sorun onlarla ilgili değildir, asıl sorun geride kalanlarla ilgilidir. O saatten sonra akademi görev yapan herhangi bir akademisyen, özgürce düşüncesini açıklayamayacaktır. Bu, en büyük kötülük.

Şimdi bu yönlü eleştirilerin hepsine elbette siz diyeceksiniz ki: “Biz buna karar vermedik, buna kanun hükmünde kararnamelerle karar verildi. Bu biçimde görevlerine son verildi. Dönüp dönmeyecekleri de Yükseköğretim Kurulunun yetkisinde değil.” Ama bu konuda siz destekleyen tutum sergilediniz bugüne kadar yani “YÖK’ün herhangi bir birimi burada yanlış bir iş yapmıştır, bu kanun hükmünde kararnamelerle akademisyenlerin kapı önüne bırakılması yanlıştır.” dememiştir. Dolayısıyla YÖK’ün bu konuda dolaylı biçimde sorumluluğu vardır. Öbür kısmına hiç gelmiyorum, o zaten acımasız bir şey. Orada da yine diyorsunuz ki: “Bizim yapacağımız bir şey yok, yoksa biz eski üniversitesine dönüp dönmemeye karar vermiyoruz. KHK böyle, o üniversite hariç 3 tane üniversite tercih edecek, bizim yapabileceğimiz şey en azından birinci tercihinde yerleştirmek. Biz böyle bir katkı sunuyoruz.” Ama bunun bir çözüm olmadığını düşünüyorum.

O kadar kötü durumdayız ki emin olun, bu ülkenin -yani en azından ben 49 yaşındayım, sonuçta uzunca bir süredir çevremdeki insanları gözlüyorum- insanların büyük bir bölümü -yani eğitime önem veren ailelerden bahsediyorum- çocuklarının bu ülkede eğitim görmesini istemiyorlar artık, çocuklarını yurt dışına göndermeye çalışıyorlar, olanaklarının büyük bir bölümünü buna seferber etmeye hazırlar çünkü bu ülkede, bu ülkenin akademisinde bir gelecek görmüyorlar. Bu, YÖK’ün sorunu değil; bu, Millî Eğitim Komisyonunun sorunu değil; bu, bu ülkenin, hepimizin sorunu yani bu, korkunç bir durum. Bu beyin göçü gelecekte bu ülkeye o kadar zarar verecek bir iş ki. Bakın bundan üç yıl, beş yıl önce yurt dışında akademisyenler Türkiye’ye geri dönmeye çalışıyorlardı, şimdi hiçbirinin hayalinde böyle bir şey yok; giden, tekrar bu ülkeye geri gelmek istemiyor. Ben bunda akademinin kendisinin ciddi derecede sorumlu olduğunu düşünüyorum ve özgürlükçü bir ortam olmadan bu sorunların da çözülemediğine inanıyorum.

Teşekkür ediyorum Başkanım.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkanım, sözü size bırakıyorum.

Arkadaşlarımızın sorularına, yorumlarına cevap verin.

Buyurun.

YÖK BAŞKANI PROF. DR. M. A. YEKTA SARAÇ – Çok kısa kısa o zaman çünkü birbirleriyle örtüşenler de vardı. En sonundan geçeyim, arkadaşlarımız da not aldılar.

Şimdi, tabii, YÖK’ün kaldırılması meselesi, bizim dışımızda olan bir şey. Bu, Anayasayla olacak bir şey. Meclisimiz toplanır, diyebilir ki: “Yani, 1 tane YÖK çok az geliyor, 207 tane, her üniversite kadar YÖK lazım Türkiye’ye.” Biz de buna saygı duyarız çünkü yetkisi açısından YÖK’ün kaldırılması diye bir durum söz konusu olamaz. Anayasa’dan siz çıkarırsınız, bu yetkiler buharlaşmaz, bu yetkiler bir yere gider, bu yetkiler gittiğinde işte orası YÖK olur, bunun adı YÖK olmuş olur yani üniversite sayısı kadar YÖK olmuş olur. Bu, tabii ki bizim dışımızda olan bir süreç.

Şimdi, bir diğer husus, rektörlere atf yapılmayan, bazen kamu oyuna yansıyor o hususlar, hani bize de sorulsa siyaset onun üzerine bir takım söylemleri ondan sonra kursa ondan sonra biliyorsunuz, o liste, birden azalmaya başladı çünkü rektörler girmemişler, orası onu açık yapan o bilmem ne laboratuvarı diye bir şey, bir üniversitede böyle bir adla çalışma yapanlar YÖKSİS’ten verileri çekmişler. Bazı rektörlerimiz de o verileri girmemişler. Öyle olunca girmeye başladılar, ondan sonra o azalmaya başladı. Böyle bir şeyler oldu. Aynı bu şeye benziyor hukuk fakültelerinde işte, siyaset

açıklama yaptı. Hukuk fakültelerinde işte, ilahiyatçı, ziraatçı, tıpçı dekanlar var. E yok, 1 tane bile yok ama mesele nereden kaynaklanıyor? Şu: Rektör, dekan olmayınca, süresi bitince veyahut atanması için bize gönderince uhdesine çekiyor. O süreçler esnasında rektör, eğer tıpcıysa onun üzerinde gözüktüyor vekâleti veyahut da işte, ziraatçıysa onun üzerinde gözüktüyor vekâleti ama dekan atadık, 1 tane bile örnek yok hukukçu olmayan atadığımız. 3-4 tane, o da mali hukuktan atadıklarımız var ama bu, hem iktidar hem siyaset tarafından bu şekilde dillendiriliyor çünkü aykırı fikirler biraz alaka, ilgi topluyor ama hâlbuki böyle bir durum yok. Neyse bunu da geçeyim ama rektörlerle ilgili durum bu. Gönül ister ki hâlihazırda o girenlerden sonra da tatminkâr mı? Değil, değil daha da yükselmesi lazım, orada haklısınız ama o zaman yükseköğretim felsefesiyle ilgili görüşmemiz lazım. Rektör iyi bilim insanı mıdır? Yoksa, rektör iyi bir yönetici midir?

ŞENOL SUNAT (Ankara) – Yoksa iyi bir idareci midir?

YÖK BAŞKANI PROF. DR. M. A. YEKTA SARAÇ – Yani, bunların üzerinde şöyle söyleyeyim; Türkiye'nin uluslararası şirketlerinin bazılarında sağlık alanıyla ilgili bir mühendisi “CEO” olarak tayin ediyorlar. Bunlar var, örnekleri var, biliyorum ama burada bilimsel düzeyi, gelişimi yönetebilecek iyi bir yönetici pozisyonuna sahip olması lazım. Zaten çok iyi bir bilim insanı olursa... Ben, bazen öyle rektör adayları geliyor “Ya, ne güzel üretim yapıyorsun sen, şey yapıyorsun, niye aday oluyorsun rektörlüğe? Yani, sana ihtiyacımız var bilimde. Sen ihaleyle, sus bilmem neyle, kriterlerle niye uğraşıyorsun.” diyorum. Aslında biz bu işi çok, çok, çok, çok büyütüyoruz; bu, devlet görevidir. Ben devletin bir memuruyum, rektör de bir memurudur. Bu şekilde bakmamız lazım diye düşünüyorum. Bunu da geçeyim.

Şimdi, “Dijital dönüşümde üniversiteleri nasıl seçtiniz?” denildi. Şöyle seçiyoruz: Bizim bütün süreçlerimiz çok şeffaf, akıllı ve bilim düzleminde gidiyor. Bir defa bu süreçte, hiçbir araştırma olsun, dijitalde, bölgesel kalkınmada biz seni seçtik, tayin ettik diye bir olay, durum yok. Biz diyoruz ki: “Böyle bir çağrıya çıkıyoruz.” Onlar müracaat ediyor, bu, zannedersen 20-25 üniversite müracaat etti. Biz ama belli kriterlere göre seçtik, mesela şöyle...

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Arz, talep anlamında mı bakıyorsunuz?

YÖK BAŞKANI PROF. DR. M. A. YEKTA SARAÇ – Talep, talep. Beyan, niyet beyanı, mesela, biz bunu ODTÜ'ye, İstanbul'a, Ankara'ya koyamayız zaten o dersleri veriyor onlar. Biz daha arkasına destek olmamız lazım gelen üniversiteler var, bizim oraya omuz atmamız lazım, Doğu'daki, Güneydoğu Anadolu'daki üniversitelere, onların öğrencilerine, onlara bir şey kazandıralım ki batıdakilerle yarışsınlar. Nasıl yarışacaklar? Onların hocalarını da yükselteyim, öğrencisini de yükselteyim. Onun için diyoruz ki: “Bu kapsamdakiler müracaat edebilir.” Ama etmek istemiyorsan, etmezsen etme, o, ayrı bir şey. Niye? Gönüllülük olacak ki o aşkla, o üniversite rektöründeki aşkla gidecek yoksa gitmez ki bu. Onun için o şekilde belirledik.

Tabii, bu doçentlik meselesi hususunda şikâyetler geliyor, bu şikâyetlerde haklılık payı da var, olmayan da var, şurada var. Bir yerde Türkiye'de şöyle bir şey var: İnsanlar bir şey talep edince o talebinin muhakkak karşılığının da verilmesini istiyorlar. Hani “denklik” denildi ya mesela, dışarıda gitmiş, Kıbrıs'ta kalmış dokuz gün, dokuz günde doktora yapmış. “Dokuz günde doktora olmaz.” dediğimizde “Bir dakika, ben mağdur oldum, bana bunu şimdi niye söylüyorsun?” diyor. Şimdi, bu, böyle bir durum. Yani insanların hak ettiklerini alacağı bir ortam, bir yer varsa onun da akademi olması lazım, sadece bir yer kalmış denilse orası da akademi, orayı da kaybedersek ondan sonra kaybedecek bir şeyimiz kalmaz. Dolayısıyla, biz bu hususlara... Denklikte -geldiği için söylüyorum, örnek veriyorum- biz Batı Avrupa ülkelerinden çok daha hızlı cevap veriyoruz, çok daha iyi süreçlerimiz var. Senede 2 defa alıyor Batı Avrupa'daki bazı ülkeler, 2 defa denklik müracaatı alıyor, “Bir daha git,

altı ay sonra gel.” diyor, bize her gün geliyor. Onu da ilerlettik, dijital ortamda alıyoruz denklikleri artık. Yok böyle bir ülke Avrupa’da, dijital ortamda alan, e-devlette müracaatları alan eden. Ama biz şunu istemiyoruz, biraz evvel söylediğim gibi, hani “Coronavirüs var, eğitime de gittim Balkanlarda, bu virüs oldu, beni iyi bir tıp Fakültesine aktarın.” gibi pek çok yerde... Bulgaristan’da mühendislik okuyor, Bulgarca okuyor -Büyükelçinin söylediği- Bulgarca su istemeye bilgisi yok ama denklik istiyor; vermedim, “Mağdur oldum.” diyor. Yoksa yani bizim verme, cevaplandırma süreçlerimiz çok iyi gidiyor. Almanya’yla, İngiltere’yle, Fransa’yla, Lüksemburg’la, Amerika’yla, bunlarla mukayese edin; onların verdiği mühendislik olsun, doktorluk olsun, öğretmenlik olsun, onlardan çok, çok, çok daha rahat veriyoruz, kriterlerimiz onlara göre çok, çok, çok aşağıda. Şöyle bir durum var, onlar ne yapıyor? Müracaat ediyorsunuz, diyorlar ki: “Al, seni tanıdım.” “Ama ben meslek icra etmek istiyorum, doktorluk yapmak istiyorum.” “Yok, sınava gir.” Bizde şöyle bir şey var, biz onu getirdik, dedik ki: “Bizde Avrupa’daki gibi tanıma verelim.” Bizdekilerin hepsi denklik istiyor yani hemen ertesi gün o kâğıdı alacak, muayeneye başlayacak, projeye imza atacak. Dünyada yok böyle bir uygulama. Bunları deyince “Burada sorun var.”a dönüyor. Yoksa bizim şu an cevaplandırma süreleri açısından, işlemlerin hızlı gitmesi açısından... Ve memnuniyet anketleri yapıyoruz biz sürekli, çok ciddi...

İSMAİL KONCUK (Adana) – Hocam, o konuda eksiklik var, orada var.

YÖK BAŞKANI PROF. DR. M. A. YEKTA SARAÇ – Eksiklikler olacak, tamamlayacağız, her yerde var.

İSMAİL KONCUK (Adana) – Sınava alma konusunda zaten...

YÖK BAŞKANI PROF. DR. M. A. YEKTA SARAÇ – Ama ben diyorum ya, mesela, Belçika’dan çok daha iyiyiz; İngiltere’den çok daha iyiyiz, Almanya’dan da çok daha iyiyiz; bunları söylüyorum. Ama eksiklik... Tabii ki, sürekli iyileştirme olması lazım yani bir yerde durmaz ki, sürekli iyileştirmemiz lazım; orada haklısınız, itirazım yok.

Şimdi, bizim burada MYO’larla alakalı, Ahmet Bey hani...

Ahmet Bey sordu gitti herhâlde.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Toplantısı var, o izin aldı. Hocam, siz yine de söyleyin, buyurun.

YÖK BAŞKANI PROF. DR. M. A. YEKTA SARAÇ – Peki, ben soruyu cevap almak için sordu zannetmiştim.

Şimdi, bu MYO’larla alakalı dedi ya, hani başkaca, özel sektörde... MYO’larla ilgili -sunumda hızlı geçtik- biz mümkün olduğunca yetki paylaşımı isteriz. Bir kanun tasarısı teklifimiz, önerimiz olmuştu, bu kanunlaşmıştı. Kanuna dayalı bir komisyon kurduk. Nasıl? Kontenjanları belirlemek gibi... Orada da Mesleki Yeterlilik Kurumu var, MEB Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğü var, ayrıca TOBB var -özel sektör- ondan sonra Sanayi Bakanlığı da var, temsilcileri var. Bundan sonra biz MYO’ları yani YÖK’ün tek karar alma şeyiyle değil, birlikte onlarla ilgili süreçleri yönetmeye çalışıyoruz. Özel sektörün ihtiyaçlarını vesairelerini ben Ankara’da oturduğum yerde bilemem, onu TOBB vasıtasıyla almam lazım alandan ama Sanayi Bakanlığının, Mesleki Yeterlilik Kurumunun da buraya katkıları var, o şekilde biz götürüyoruz.

Yabancı dile destek... Tabii, herkese, bütün öğretim üyelerine yabancı dil desteği verilmesi mümkün değil. Ama yine, biz yeni YÖK konsepti içerisinde de az sayıda da olsa yabancı dil eğitimi için yurt dışına liyakate dayalı insan göndermeye başladık. Yabancı dil yetkinliğinde belli bir puanı sağladıktan sonra üstünü artırması için yurt dışına insan gönderiyoruz, çocukları gönderiyoruz, onlara da eleme yapıyoruz ama bunların hepsi liyakat esaslı olarak gidiyor.

Şimdi, Şenol Hanım, mesela, dediniz ya “Bu Yozgat Bozok Üniversitesi, hani seçiliyor, nasıl seçiliyor, bununla ilgili seçildikten sonra nasıl oluyor vesair...” Mesela, Yozgat Bozok Üniversitesi bize bundan sonra dış hekimliği gönderince -yani şimdiye kadar kuruldu ama- biz “Hayır, biz endüstriyel kenevirle ilgili seçtik ya seni, sen onunla ilişkili olan bölümleri ve fakülteleri bundan sonra isteyebilirsin çünkü sen kendi isteğinle girdin bu sürece.” diyoruz, bu şekilde götürüyoruz biz bu süreçleri.

ŞENOL SUNAT (Ankara) – Ama mevcut bölümler kalıyor mu Hocam?

YÖK BAŞKANI PROF. DR. M. A. YEKTA SARAÇ – Tabii, oralarda hiçbir şey yok, oralarda hiç ilave...

ŞENOL SUNAT (Ankara) – Yani, yeni bir bölüm açmak isterlerse...

YÖK BAŞKANI PROF. DR. M. A. YEKTA SARAÇ – Açarken “Bununla ilişkilendir.” diyoruz.

ŞENOL SUNAT (Ankara) – Teşvik mi ediyorsunuz, yoksa onlar mı karar veriyor?

YÖK BAŞKANI PROF. DR. M. A. YEKTA SARAÇ – Şimdi, şöyle bir şey var: Biz, bir defa “Bunu madem seçtiniz, teşvik ediyoruz.” diyoruz. “Bunlarla ilgili bölüm açarsan sana ilave kadro veririz.” diyoruz, yani teşvik mekanizması. Ama “Diğerlerini kapatıyorum, kadro vermiyorum...” Yok böyle bir şey; o farklı bir şey. Öyle bir YÖK değil biz, yani oralara karışmıyoruz, orada gidiyor.

“102 Binde, nasıl seçiyorsunuz?” dediniz. Orada şöyle bir şey var: Biz alanları koyuyoruz, Türkiye’ye ilan ediyoruz. O alanlarda, diyor ki ODTÜ: “Ben robotikte çok iyiyim.” İTÜ “Ben de iyiyim.” diyor. Bakıyoruz, İzmir Yüksek Teknoloji, Gebze, Yıldız filan... Ama bizim vereceğimiz şey, “Yarışm.” diyoruz.

Rektörler geliyor, sadece YÖK değil, başkaca kurumların da temsilcilerinin bulunduğu böyle masalarda onlar sunumlarını yapıyorlar. Diyorlar ki: “Benim bu kadar elemanım var, bu elemanlar, işte robotikte şu kadar yayın yaptı, şunu yaptı, onun için bize vermeniz lazım. Laboratuvarlarım, altyapım var.” Diğerinde yok, bunda var. Adamın var ama laboratuvarın yok. Yarışıyorlar, her bir jüri puan veriyor. O puanlardan sonra, çok nesnel bir şekilde, liyakata dayalı olarak o üniversite seçiliyor; biri seçiliyor, bazen iki üniversite seçiliyor. Tabii, seçerken de -diyorum ya, o çok gurur duyduğumuz bir proje, dünyada da böyle bir proje yok- her bir üniversitede en az 3 kişi olursa 4.250 lira karşılıksız burs veriyoruz. En az 3 kişi olacak. Niye? Grup oluşturuyoruz, orada bir akademik iklim oluşuyor. Ama aynı şeyi bir yerde vermek istemiyoruz. Hem İTÜ’de olsun hem ODTÜ’de olsun ki robotik, yarın öbür gün, onun akademik kültürü ile bunun farklı olabilir; bu bir zenginliktir, tek kalırsa olmaz. Bu şekilde çalışıyor sistem, sistem bu şekilde çalışıyor. Bununla ilgili, size daha sonra da yine...

ŞENOL SUNAT (Ankara) – Çok iyi olur, yani elimizde de bilgi olursa, doküman olursa...

YÖK BAŞKANI PROF. DR. M. A. YEKTA SARAÇ – Biz kendisine dokümanlarımızı verelim, neye göre seçiyoruz, hepsini.

Bakın, bir şey söyleyeceğim, bizim burslu öğrenci sayımız kaçta yaklaştı? 8 bini geçtik, değil mi? Totalde 10 bine yaklaştık. 10 bine yaklaştı, biz burs veriyoruz. Doktora bursu veriyoruz... Ama hepsi alanda yani “İhtiyacım var, burs...” Yok böyle bir şey, bizde öyle bir burs yok, hepsi belli bir amaca yönelik. Bu 10 bine yakın bursta 1 kişiden bile -on binde 1- işte “Kara kaşına, kara gözüne, şusuna busuna bakılarak verildi.” gibi bir şey duydunuz mu dört seneden beri? Yok, böyle bir şey yok, böyle bir şey yok.

ŞENOL SUNAT (Ankara) – Aman olmasın, aman olmasın Hocam.

YÖK BAŞKANI PROF. DR. M. A. YEKTA SARAÇ – Onun için, biz pek çok şeyimizle gurur duyuyoruz. Bu şekilde götürüyoruz; liyakat, ehliyet; liyakat, ehliyet... Onun içerisinde şu görüşten de var, bu görüşten de var, o öğrencilerle de bir araya geliyoruz. Türkiye’de çok güzel öğrenciler var yani sadece “Başarıyı ben istiyorum.” deyince her görüşten başarılı çocuklar oraya giriyor, o da Türkiye oluyor; onu söylemiş olayım.

Şimdi, bu af meselesi hususu... Af meselesinde, şimdi, şöyle düşünün: Zaten üniversiteden atılmak büyük bir başarı gerektiriyor. Bayağı zorlanırsınız atılmak isterseniz. Yani, derslerine girmezsiniz “Girmedin, bak.” deyip bir daha seni çağırıyor. İmtihana girmedin. “Bak, sana bir daha ekleme...” Ya da şu oldu “Sana yaz okulu açtım.” Yaz okuluna gitmedin. “Sana ek bir bütünleme açtım.” “Bir sene verdim, bak, bir sene daha verdim.” En sonunda “Yahu, illallah, bu adam okumak istemiyor.” deyip dışarı çıkarıyor.

İSMAİL KONCUK (Adana) – Bırakma genelde.

YÖK BAŞKANI PROF. DR. M. A. YEKTA SARAÇ – Bırakma gibi.

Şimdi, ondan sonra “Aklıma geldi, ben bir daha üniversiteye döneyim.” O zaman, biz kan ter içerisinde kontenjan planlamaları yapıyoruz, başkaca kurumlarla çalışıyoruz, şunu yapıyoruz, bunu yapıyoruz. E, o zaman bunun anlamı kalmıyor. Yani sistemde, başarılı üniversite ödüllendirilmeli, onu yapıyoruz; başarılı hoca ödüllendirilmeli, ona başladık. Başarılı öğrenci de ödüllendirilmeli, başarısız da “güle güle” denmeli. Bizim, başarıya endeksli bir toplum inşa etmemiz lazım. Ben YÖK Başkanı olarak çok seçici bir anlayışa sahibim ama bu seçicilik başarıya endeksli. Yani, görüşüne, dayısına filan değil ama biz başarılıyı tutamazsak o zaman seçiciliği kaybederiz. Neye endeksleyeceğim ben bunu? Talebe. Talep, “Ben istiyorum, oldu...” O zaman şikâyet ettiğimiz konuların pek çok şeyi... Onun için... Hayır, toplanırsınız, karar alırsınız. Geçenlerde alındı, 2018 yılındaydı zannedersen; 500 bine yakın... Bizim bütün hesaplamalarımız, kitaplamalarımız gitti. Bir daha alabilirsiniz, 600 bin, 700 bin de gelebilir, ama o zaman bize şunu diyemezsiniz: “YÖK olarak burada niye planlama yapmıyorsunuz? İnsan gücü planlaması niye yok sizde?” Bunu diyemezsiniz, bu ayrı bir şey, bu farklı bir şey yani. Şimdi, af meselesi böyle.

Şimdi, bu ilk 500, ilk 100 meselesi var ya, biz bunu çok fazla abartıyoruz. Küresel bir yükseköğretim anlayışı var. Bu, tüketim toplumunun bir sonucu ve hani deniliyor ya: “Kültür emperyalizmi.” Bir de bilim emperyalizmi vardır. Dünya aslında –benim şahsi kanaatlerimi söylüyorum- tek dille, tek merkeze bilim üretmek için kurgulandı son dönemlerde, tek dille tek merkeze bilim üretmek için. Yani ülkelerin kendi referans çerçeveleri, dil ulusal referans çerçeveleri girdi devreye. Ülkelerin bu küresel bilim hayatında Türkiye için bilim üretilirse veyahut Mısır için bilgi üretilirse, Malezya için bilgi üretilirse bunun dünyada geçerliliği yok, değeri yok. “Sen evrensel ol.” Evrensele bakıyoruz, öyle bir düzen var ki, bir merkeze ama bir dille ve bunun içinde ticari birtakım kurumlar var buna yönlendirilmiş. Bunlardan biri de bu sıralamalar, iki üç tane sıralama var. Bu sıralamalar da aslında Başkan olduğumuzda bizim gündemimize geldi. Biz o sırada bir kurgu yapsaydık ilk 100’e 1 veyahut 2 üniversite sokulabilirdi. Suudi Arabistan’ın mesela önümüzdeki dönemlerde 1-2 üniversitesi olacak. Bunların bilim hayatının yüksek olduğunu mu gösterir? Hayır. İlk 100’de iyi üniversiteler var mı? Tabii ki çok çok iyiler var. Yani Türkiye’deki üniversitelerin toplam bütçesi bir üniversitede olan üniversiteler var Amerika’da. Bunlar var, bunları inkâr etmiyoruz ama bunlara, bu sıralamalara hele son dönemde bir bakın. İşte, Orta Doğu üniversiteleri sıralamaları, gelişmekte olan ülke sıralamaları, bilmem ne sıralamaları yani herkese bir mavi boncuk ama bunların karşılığında bir ücret de tahakkuk ediyor hızlı bir şekilde. Mesela Suudi Arabistan ne yapıyor? Şunu yapıyor: Amerika’da yayını çok olan bir hocaya –bizzat yapıyorlar şu an- diyor ki: “Senin gelmene gerek yok. Ben seni kadroya aldım. Uğra

arada sırada istersen ama her hafta da gelmiyorsun. Yılda bir gelersen gel ama sen yaptığın yayında benim King Abdulaziz Üniversitesi şeysini koyacaksın.” Basit, biz de 10-15 tane şey seçeriz, bu kadar maliyeti bazı yerlerden kıyarız, oraya veririz ama bu aslında bizim gibi ülkeler için çok zarar verici olur. Malezya bunu sekiz dokuz sene önce yaptı. Birden 1.200-1.300’lerde olan bir üniversite küt diye ilk 100’e girdi. Ondan sonra öyle bir kurmaca olduğu anlaşıldı, sıralama şirketi bir sonrakinde küt diye düşürdü, yine ilk 1.000’e düştü. Rektör istifa etti, şu oldu, bu oldu. Bazı ülkeler bunu yapıyorlar. Bizim için aslında ilk 100 gerçekçi değil, ilk 1.000’dir gerçekçi yani kendi şeyinle yukarı doğru çıkıyorsunuz.

Güzel şeyler olmuyor mu? Oluyor tabii. Bakın, 2006’dan sonra kurulan bir üniversitemiz ilk 800 bandına girdi. Karabük Üniversitesi, ne Ankara’da ne İstanbul’da, Karabük Üniversitesi girdi. İşte, bunları, bizim üniversitelerimizin hepsini mesela bu ilk 1.000’e yerleştirmemiz lazım, bu gerçekçi. İlk 100, o gayrisafı millî hasılayla ilgili, verdiğiniz ücretlerle ilgili ama bir yere... Bazı vekillerimiz “Yani ne yapmamız lazım?” diyor. Diyorum ya: İş garantisini çıkarmamız lazım. Ama yapabilir miyiz? Yapamayız. Bunu teklif bile etmiyorum size, sadece fikir olarak söylüyorum. Bu bambaşka bir yere götürür bizi ama böyle bir şey, kurguda değişikliğe gitmemiz lazım. O ilk 100’deki üniversitelerin herhangi birinin yönetim sistemini Türkiye’ye getirelim desek “Getirmeyin.” dersiniz yani istihdam meselesi, “Aman ha, getirmeyin.” dersiniz. Ama ben yani 1.000 liraya da Mercedes alamam, böyle bir şey de yok dünyada. Onun için bu ilk 100’de değil, sistemin kendisinde bir iyileştirme lazım.

Bakın, çok fazla ilk 100’e yoğunlaşırsak şöyle olur: Türkiye’nin en ücra yerindeki üniversite bile Amerika’nın kötü üniversiteleri kadar kötü değil. Bizim belki en ücra, en düşük, en alttaki üniversitemiz Amerika’nın 3 bin üniversitesinden daha iyi. Ama onlar yukarıdaki üniversitelerle götürüyorlar, hem Amerika’yı hem dünyayı o yukarıdaki üniversitelerle götürüyorlar. Biz yanlış kararlar aldığımızda o üstteki üniversitelere benzetemeyiz üniversitelerimizi, Amerika’nın o en alttaki üniversitelerine dönüştürürüz.

Şimdi, bu ilk 100, ilk 500 meselesini daha sonra yine şey yapabiliriz tabii yani “Ana eksiklik nedir?” diye bir vekilimiz sordu, ana eksikliğimiz, birtakım düzenlemeler yapmamız lazım.

“Niye Dede Korkut Üniversitesi olmuyor?” Böyle bir eksiklik vardı. Biz, bir fakültemiz “Dede Korkut Eğitim Fakültesi” olsun istedik. Tabii, üniversite olunca bambaşka bir şeye doğru gidiyor, Meclis kararları vesaire falan... Bu, bizim dışımızda şey; yani tarihe mal olmuş, üzerinde tartışma olmayan, uzlaştırıcı isimlerin üniversitelere konulmasında bir sıkıntı yok ama bu bizim dışımızda bir mesele.

Şimdi “Eğitim fakültelerinde ne tür değişiklikler yapıldı?” meselesi... Şimdi, bir de tabii “Geleneksel eğitim incelendi mi ve bugüne aktarabileceğimiz bir şeyler var mı?” Elbette ki var, geleneksel eğitimden aktarabileceğimiz şeyler var. 16’ncı yüzyıla bakın-mesela İstanbul medreselerinde ders verebilmek için müderrislerin, o zamanki profesörlerin, öğretim üyelerinin gelme şeysini ben bir makalemde çalışmışım, incelemiştim- şimdiye göre çok çok ileride, çok çok ileride. Tez sunumu var, ders sunumu var, harika bir düzeni varmış ama tabii, biz bunu -artık geldiğimiz bir sistem var ama- iyi örnekleri, Çin’den de alalım, oradan da alırız. Öyle bir çalışma yapanlar var mı bu hususlarda? Var. Eğitim fakülteleriyle ilgili -geçen hafta işte, Millî Eğitim Bakanımız geldi- onların taleplerine göre bir değişiklik yapacağız, iyileştirme değil de değişiklik yapacağız.

ŞENOL SUNAT (Ankara) – Bazı bölümleri durdurmak gibi.

YÖK BAŞKANI PROF. DR. M. A. YEKTA SARAÇ – Bazı bölümleri zaten durdurduk. Yine, mesela yirmi sene öğrenci stoku olan...

ŞENOL SUNAT (Ankara) – Hoca stoku olan.

YÖK BAŞKANI PROF. DR. M. A. YEKTA SARAÇ – ...hoca stoku olan bir bölüme öğrenci vermeyi durdurduk, mahkemeye müracaat etti, öğrenci aldı. Yani, bir de bizim böyle süreçlerimiz var.

ŞENOL SUNAT (Ankara) – Yani başka bölümlerle değiştirmek...

YÖK BAŞKANI PROF. DR. M. A. YEKTA SARAÇ – Yani, ama biz onları usulen işte, böyle sembolik rakamlarla götürüyoruz. Kadroları durdurduk ama bazı yerlere önem veriyoruz. Yani, YÖK, her zaman için, Milli Eğitim Bakanlığından gelen taleplere göre bu eğitim fakülteleriyle ilgili yetkinlikleri, yeterlilikleri belirler, kendisi hiçbir zaman belirlememiştir diye söyleyeyim.

Evet, ilanlarda İsmail Bey'in söylediği husus var. Biz de biliyorsunuz, kamuoyunda çok şey olunca riski alıp devreye giriyoruz, iptal ediyoruz falan.

Kamuoyuna yansımada ama mobbinglerden de bahsettiniz. Bir üniversitemizin rektörünü mesela mobbing yaptı diye görevden aldık. Ama biz, hani, görevden alınmıştır diye, istifa etmiştir falan diye geçiriyoruz. Yapabileceğimiz şeyler var ama hani biraz evvel söylediğimiz, işte “YÖK olmasın, 207 YÖK istiyoruz, bir tane YÖK yetmez Türkiye’ye.” denilen bir şey var. Bu, böyle bir durum. Biz, benim dönemimde, 12 bin civarında -vekillerimizin hepsi bilsin, yanlışım varsa düzeltin- araştırma görevlisi ilanı verdik -bizden geçiyordu o sırada, şimdi artık bizden geçmiyor- bir tanesi bile yargıya konu olmadı. Bir tanesini bile siz gazetede okuyamazsınız “Şu, şu şekilde tanımlama yapılmıştır.” diye. İlgili ana bilim dalıyla ilişkilendirip... Bakın, 12 tane demiyorum, 12-13 binden bahsediyorum, yani bir tane bile yok.

Ben, bu kadro meselesine işte, kanun, düzenleme, özlük hakkı falan filanlardan öte, ben bu konuya -altını çizerek söylüyorum- kul hakkı olarak da bakıyorum; bu, bir kul hakkıdır. Mevzuata uyarlayabilirsiniz ama bunun bir hesabı vardır, bunun bir hesabı var. Burada görülmez bu hesap, başka yerde görülür, onun için biz, buna da bakıyoruz. Ama şu an, mesela, artık araştırma görevlisi, kadro izinleri bizden çıkmıyor, üniversiteler vermeye başladı. Orada da sıkıntı olabilir, onu da biliyorum.

Rektörlük seçim konusu... O, artık bizim dışımızda cereyan eden bir şey, ben yorum yapmayı doğru bulmuyorum.

“Kâr amaçlı” diyorsunuz ya, hani üniversiteler olmaz, doğru olmaz ama kâr ediyorlar mı? Ediyorlar, yani böyle de bir durum var. “Denetimi artırın...” Vallahi denetleme yapıyoruz ama bu, bizim uzmanlık alanımız değil yani para kaçırma olayı bizim uzmanlık alanımız değil. O hususta, yeni yeni inovatif girişimlerde bulunuyorlar. Biz onu görüyoruz bir sene sonra, onunla ilgili düzenlemeler yapıyoruz falan, sonra bir dahaki sene başka bir şey daha çıkıyor. Ha, çok yeni üniversitelerimiz var, vakıf üniversitelerimiz, onlar da töhmet altında kalıyor. Yani niye? Vergi ödenmeyen bir gelir kaynağına dönüşüyor bu üniversiteler.

Sizin söylediğiniz bir şey var, o, aslında bu olayı çok önemli bir ölçüde çözer. Burslu öğrenci ama tam burslu. Hani size deniliyor ki: “Yüzde 50 burslu, yüzde 40 burslu.” Onlar nedir? İndirimleri topluyorlar, topluyorlar, altına yazıyorlar; indirim yaptım. Yani İGS’ye gidiyorsunuz, şey var: “Bir takım alana bir takım bedava.” Sahibi akşamı olduğunda “Ben, bugün millete bedava 20 takım elbise verdim.” diyor mu? Yok ki, indirim yaptı ama şimdi deniliyor ki -indirim yapanları topluyorlar- “Ben burslu okuttum.” Yok ki böyle bir burslu okutma, sen indirim yaptın; çok fazla fahiş fiyat koydun, yüzde 75 indirim yaptın, bunları da topladın, burslu sayın bu oldu. Tam burslu, herhangi bir adla ücretlendirilmeyen tam burslu öğrenci sayısının artması lazım. Biz, şu an, bizim girişimimizle, yüzde 10 gibi bir şey koyduk yani “10 öğrenciden 1’ini okut.” falan, Kıbrıs’takilere de “100 öğrenciden 15’ini okut.” gibi bir şey koyduk ama biz gideriz, bu hemen değişir. Sizlerin bize yani bu gibi hususlarda YÖK’e... İniyatif alanlarını daraltmanız lazım; iniyatif alanlarının daraltılması lazım, “En az şu olması lazım, vakıf üniversitelerinde şu olması lazım.” demeniz lazım. O zaman ne diyecekler,

söyleyeyim: “İşletmede 100 öğrencinin 80’ine, yüzde 80’ine tam burs veriyoruz; tıba vermiyoruz.” Zaten işletmeye öğrenci gelmiyor, tıba geliyor, tıptan alınıyor. Onun için her bir programdaki öğrenci sayısının, tam burslu öğrenci sayısının artması lazım. Artarsa, o zaman... Zaten 10 kişiden 1’ini sen ücretsiz de okutmayacaksın veyahut 10 kişiden 2 kişiyi okutmayacaksın o zaman adın vakıf değil, o zaman başka bir şey.

İSMAİL KONCUK (Adana) – Emrullah Başkanım bir kanun teklifi versin, biz de destekleyelim.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Siz, siz...

YÖK BAŞKANI PROF. DR. M. A. YEKTA SARAÇ – Bakın, Sayın Başkanım, Sayın Hocam; herkesin bulunduğu makamlarda bir süreleri var, bizler gittikten sonra o yüzde 10 da gidecek. Sizin zaten nasıl gittiğinin farkına varmanız üç beş sene sonra olur çünkü biz getirdik o uygulamayı.

Şimdi, bu, Orhan Hocamızın da zaten vakıf üniversiteleri ile özel üniversite olması meselesi... Aslında işte vergisini verirse zaten sıkıntı olmaz.

Norm kadro meselesi... Fazla öğretim üyesi olanlar var, evet. Fazla öğretim üyesine aslında biz dikkat edebildiğimizce ediyoruz ama devlet üniversitemizde kadroda -nasıl olsa hani, kendi dükkânı olsa kaç tane adam alacağına çok dikkat edilir de- yani “2 tane de fazla olsun, ne olur ki.” anlayışı hâkim. Orada çok dikkatli olmaya çalışıyoruz, orada araştırma üniversitelerine daha rahat kadro imkânı tanıyoruz ama bazı üniversiteleri, o lige çıkmayanları biz kontrol etmeye çalışıyoruz; ama zorlanıyoruz orada da, işin doğrusu zorlanıyoruz.

MYO’larla ilgili şöyle bir şey -bu bizim dışımızda tabii de Sayın Başkanım- şimdi, yani buradaki tespit çok haklı, bizim MYO’ları öne çıkarmamız lazım bu yükseköğrenim sorunlarında bir mesafe alabilmemiz için ama onun için de MYO mezunlarına istihdam kapısını açmamız lazım, velev ki sembolik bile olsa. Yani, şimdi mesela ziraatlerde çok sorun var, puanlar düşük. Veterinerlikte yüksek çünkü veterinerlikle ilgili, ilgili bakanlarımızın belki şeyinden dolayı, az. Az da olsa belli bir yıl açılmış, orası onu teşvik ediyor ama ziraatte öyle olmadığı için mesela çok düşük. Bizim MYO mezunlarının devlette istihdamı az bile olsa, tanımlasak, bunları sokabilirsek, bu MYO’lara insanların yönelimi teşvik ederiz. Yoksa, MYO önemlidir. Bu önemli, tamam, önemsiz diyen kimse yok ama olmuyor.

İstihdamla alakalı, MYO’lardan mezunların istihdamıyla ilgili düzenlemelerin yapılması, ilgili kanunlarda meslek tanımlarının yapılması lazım. Yaptığımızda Millî Eğitim için de çok iyi olacak, bizim için de çok iyi olacak, ülkenin kalkınması için de iyi olacak diye düşünüyorum.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Sanırım bitirdiniz Hocam.

YÖK BAŞKANI PROF. DR. M. A. YEKTA SARAÇ – Bitirdim.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Çok teşekkür ediyorum, çok verimli bir toplantı oldu.

Ben, Komisyon üyelerimize de, katkı veren, vermeyen bütün Komisyon üyelerimize de teşekkürlerimi iletiyorum.

İnşallah önümüzdeki günlerde, haftalarda benzer bilgilendirme toplantılarında görüşmek üzere, toplantıyı kapatıyorum.

Hepinize teşekkür ediyorum.

Kapanma Saati:13.19